

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.0610.2.25.2022.AMU(28)

RM-0610-25-22

UD356

Pani Elżbieta WITEK

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Wnioskodawca

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

U S T A W A

z dnia

o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹⁾

Art. 1. 1. Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

2. Ustawa określa również:

- 1) szczególne zasady powierzenia pracy obywatelom Ukrainy, przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pomoc zapewnianą przez wojewodów, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty obywatelom Ukrainy;
- 3) utworzenie Funduszu Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy;
- 4) niektóre uprawnienia obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny;
- 5) szczególne zasady przedłużania okresów legalnego pobytu obywateli Ukrainy oraz wydanych im przez organy polskie dokumentów dotyczących uprawnień w zakresie wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków medycznych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych, ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych.

- 6) niektóre uprawnienia obywateli polskich i obywateli Ukrainy będących studentami, nauczycielami akademickimi lub pracownikami naukowymi wjeżdżającymi z terytorium Ukrainy;
- 7) szczególne regulacje dotyczące kształcenia, wychowania i opieki dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, w tym wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych w tym zakresie;
- 8) szczególne zasady organizacji i funkcjonowania uczelni w związku z zapewnianiem miejsc na studiach dla obywateli Ukrainy, o których mowa w ust. 1;
- 9) szczególne zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez obywateli Ukrainy, przebywających legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. 1. Jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 3 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. Do określenia okresu pobytu uznawanego za legalny stosuje się art. 57 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052).

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do obywateli Ukrainy:

- 1) posiadających:
 - a) zezwolenie na pobyt stały,
 - b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - c) zezwolenie na pobyt czasowy,
 - d) status uchodźcy,
 - e) ochronę uzupełniającą,
 - f) zgodę na pobyt tolerowany;
- 2) którzy:
 - a) złożyli w Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone,
 - b) zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 28 ust. 1 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1108 i 1918 oraz z 2022 r. poz. ...) lub których takie deklaracje zamiaru dotyczą.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, datę stanowiącą ostatni dzień okresu, w którym legalny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy obywatela Ukrainy deklarującego zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej skutkuje tym, że jego pobyt na tym terytorium jest uznawany za legalny, biorąc pod uwagę liczbę cudzoziemców napływających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sytuację ludności cywilnej i perspektywę zakończenia działań wojennych na terytorium Ukrainy oraz względy obronności, bezpieczeństwa państwa oraz względy ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 3. 1. W przypadku gdy wjazd obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej rejestruje pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1.

2. Zarejestrowanie pobytu obywatela Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje na jego wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1, złożony nie później niż 60 dni od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku obywatela Ukrainy nieposiadającego pełnej zdolności do czynności prawnych ten wniosek składa przedstawiciel ustawowy albo osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

3. Komendant Główny Straży Granicznej prowadzi w systemie teleinformatycznym Straży Granicznej rejestr obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium drugiego z tych państw oraz którzy złożyli wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1, zwany dalej „rejestrem”.

4. W rejestrze przechowuje się:

1) dane:

- a) imię (imiona) i nazwisko (nazwiska),
- b) datę urodzenia,
- c) obywatelstwo (obywatelstwa),
- d) narodowość, jeżeli jest znana,
- e) płeć,
- f) rodzaj dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy, jeżeli występuje,
- g) serię i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy, jeżeli występuje,

- h) unikalny numer w rejestrze,
 - i) numer PESEL – jeżeli został nadany,
 - j) datę dokonania i zmiany wpisu do rejestru;
- 2) informację o dacie:
- a) przekroczenia granicy,
 - b) złożenia wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1;
- 3) informację o dacie końcowej okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznawanego za legalny na podstawie art. 2 ust. 1;
- 4) informacje o osobie sprawującej faktyczną pieczę nad dzieckiem obejmujące:
- a) dane, o których mowa w pkt 1,
 - b) wskazanie stosunku pokrewieństwa z dzieckiem – jeżeli taki istnieje, a w przypadku jego braku – innej relacji łączącej tę osobę z dzieckiem.

5. Komendant Główny Straży Granicznej umieszcza dane w rejestrze w terminie 30 dni od dnia przekazania przez organy gminy informacji o złożeniu wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1.

Art. 4. 1. Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, na podstawie wniosku złożonego w dowolnym organie gminy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nadaje się numer PESEL, o którym mowa w art. 15 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510, 1000, 1641 i 1978 oraz z 2022 r. poz. 350 i ...).

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się osobiście w siedzibie organu gminy na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym czytelnym podpisem, wypełnionym przez wnioskodawcę albo przez pracownika tego organu na podstawie danych podanych przez wnioskodawcę.

3. W imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych ubiegającej się o nadanie numeru PESEL wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa jedno z rodziców, opiekun, kurator lub opiekun tymczasowy, o którym mowa w art. 22.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię (imiona);
- 2) nazwisko;
- 3) nazwisko rodowe;
- 4) obywatelstwo;

- 5) imię matki osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 6) nazwisko matki osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 7) imię ojca osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 8) nazwisko ojca osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 9) numery PESEL rodziców, o ile zostały nadane i są znane;
- 10) datę urodzenia;
- 11) miejsce urodzenia;
- 12) kraj urodzenia;
- 13) płeć;
- 14) datę wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 15) datę złożenia wniosku;
- 16) adnotację o tym, czy odciski palców zostały pobrane;
- 17) adnotację o wyniku lub przyczynach braku weryfikacji, o której mowa w ust. 14;
- 18) informacje o osobie sprawującej faktyczną pieczę nad dzieckiem obejmujące dane, o których mowa w ust. 4 pkt 1, 2, 4, 9, 12 i art. 8 pkt 23 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, oraz wskazanie stosunku pokrewieństwa z dzieckiem – jeżeli taki istnieje, a w przypadku jego braku – innej relacji łączącej tę osobę z dzieckiem.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może zawierać:

- 1) adres poczty elektronicznej;
- 2) numer telefonu komórkowego;
- 3) zgodę na:
 - a) wprowadzenie danych, o których mowa w pkt 1 lub 2, do rejestru danych kontaktowych, o którym mowa w art. 20h ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070),
 - b) potwierdzenie profilu zaufanego, o którym mowa w art. 3 pkt 14 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

6. Do danych, o których mowa w ust. 4, stosuje się sposób transliteracji określony w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823).

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, załącza się fotografię, spełniającą wymagania określone w art. 29 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2021 r. poz. 816, 1000 i 1978).

8. Podczas składania wniosku, o którym mowa w ust. 1, pobiera się od osoby, której dotyczy wnioski, odciski palców.

9. Odcisków palców nie pobiera się od osoby:

- 1) która nie ukończyła 12. roku życia;
- 2) od której chwilowo fizycznie nie jest możliwe pobranie odcisków któregoś z palców;
- 3) od której pobranie odcisków palców jest fizycznie niemożliwe.

10. Odciski palców pobiera się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 54 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych.

11. Organ gminy potwierdza tożsamość na podstawie dokumentu podróży, Karty Polaka lub innego dokumentu ze zdjęciem umożliwiającym ustalenie tożsamości, a w przypadku osób, które nie ukończyły 18. roku życia, również dokumentu potwierdzającego urodzenie, i wprowadza dane do rejestru PESEL.

12. Potwierdzenie tożsamości może nastąpić na podstawie dokumentu unieważnionego, jeżeli umożliwia on ustalenie tożsamości osoby.

13. W przypadku braku dokumentów, o których mowa w ust. 11, wnioskodawca składa oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

14. Komendant Główny Straży Granicznej zapewnia możliwość weryfikacji danych osoby, której ma zostać nadany numer PESEL, z danymi zgromadzonymi w rejestrze, o którym mowa w art. 3 ust. 3.

15. Kopię dokumentu, na podstawie którego dokonano ustalenia tożsamości, lub oświadczenie, o którym mowa w ust. 13, przechowuje organ gminy wraz z wnioskiem.

16. Organ gminy odmawia w drodze decyzji nadania numeru PESEL, w przypadku gdy:

- 1) fotografia załączona do wniosku nie spełnia wymagań określonych w art. 29 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych;
- 2) nie zostały pobrane odciski palców, z wyjątkiem przypadków, o którym mowa w ust. 9;

3) potwierdzenie tożsamości nastąpiło na podstawie oświadczenia, o którym mowa w ust. 13, a w wyniku weryfikacji, o której mowa w ust. 14, ustalono, że w rejestrze, o którym mowa w art. 3 ust. 3, zamieszczono serię i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy.

17. Od decyzji, o której mowa w ust. 16, nie służy odwołanie.

18. Minister właściwy do spraw informatyzacji udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej:

- 1) wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1;
- 2) wzór oświadczenia, o którym mowa w ust. 13.

19. Wzory, których mowa w ust. 18, mogą być sporządzone również w językach innych niż język urzędowy.

20. Dane, o których mowa w art. 8 pkt 1, 2, 4-6, 9, 11, 23, 24a lit. d ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje z rejestru PESEL do rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3.

21. W sprawach dotyczących numeru PESEL nieuregulowanych ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji prowadzi rejestr obywateli Ukrainy, którym nadano numer PESEL, w sposób określony w art. 4.

2. Rejestr prowadzi się w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych.

3. Prowadząc rejestr, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do sprawy informatyzacji:

- 1) zapewnia ochronę przed nieuprawnionym dostępem do rejestru;
- 2) zapewnia integralność danych w rejestrze;
- 3) zapewnia dostępność systemu teleinformatycznego, w którym rejestr jest prowadzony, dla podmiotów przetwarzających dane w rejestrze;
- 4) przeciwdziała uszkodzeniom systemu teleinformatycznego, w którym rejestr jest prowadzony;
- 5) określa zasady bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;
- 6) zapewnia rozliczalność działań dokonywanych na danych rejestru.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji jest administratorem danych przetwarzanych w rejestrze, o którym mowa w ust. 1.

5. W rejestrze, o którym mowa w ust. 1, gromadzi się:

- 1) dane, o których mowa w art. 4 ust. 4 pkt 1–4, 9–16 i 18;
- 2) numer PESEL;
- 3) fotografię, o której mowa w art. 4 ust. 7;
- 4) odciski palców.

6. Danych zgromadzonych w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, nie usuwa się.

7. Minister właściwy do spraw informatyzacji udostępnia zgromadzone w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, dane, o których mowa w:

- 1) ust. 5 pkt 1–4:
 - a) Policji,
 - b) Straży Granicznej,
 - c) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
 - d) Agencji Wywiadu,
 - e) Służbie Kontrwywiadu Wojskowego,
 - f) Służbie Wywiadu Wojskowego,
 - g) Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu,
 - h) Służbie Ochrony Państwa,
 - i) Urzędowi do spraw Cudzoziemców;
- 2) w ust. 5 pkt 1–3:
 - a) ministrowi właściwemu do spraw pracy,
 - b) ministrowi właściwemu do spraw rodziny,
 - c) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych,
 - d) organowi właściwemu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981, 2105 i 2270), w celu realizacji zadania, o którym mowa w art. 22c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny

– w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań, po oświadczeniu spełnienia wymagań, o których mowa w art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych.

Art. 6. 1. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1, zawiera dane, o których mowa w art. 4 ust. 5 pkt 1 i 2, i zgodę, o której mowa w art. 4 ust. 5 pkt 3 lit. b,

minister właściwy do spraw informatyzacji automatycznie potwierdza profil zaufany dla osoby wnioskującej.

2. Utworzony automatycznie profil zaufany zawiera adres poczty elektronicznej i numer telefonu komórkowego podane we wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1, oraz oznaczenie potwierdzenia tożsamości w sposób, o którym mowa w ust. 6.

3. Identyfikator użytkownika profilu zaufanego jest tworzony automatycznie, w sposób ustalony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, i przekazywany osobie wnioskującej:

- 1) na adres poczty elektronicznej podany we wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1, lub
- 2) w postaci wydruku potwierdzenia utworzenia profilu zaufanego.

4. Wydruk, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, zawiera:

- 1) identyfikator profilu zaufanego;
- 2) imię (imiona) i nazwisko;
- 3) numer PESEL;
- 4) adres poczty elektronicznej;
- 5) numer telefonu komórkowego.

5. Jednorazowe hasło umożliwiające aktywację profilu zaufanego przez wnioskodawcę jest wysyłane na numer telefonu komórkowego podany we wniosku.

6. Ustalenie tożsamości osoby wnioskującej o potwierdzenie profilu zaufanego dokonywane jest w sposób, o którym mowa w art. 4 ust. 11–13.

7. W sprawach dotyczących profilu zaufanego nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji może w ramach publicznej aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 19e ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po uwierzytelnieniu przy użyciu środka identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 20a ust. 1 tej ustawy, umożliwić obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1:

- 1) pobranie, przechowywanie i prezentację dokumentu elektronicznego zawierającego pobrane z rejestru osób, o którym mowa w art. 5 ust. 1, aktualne dane, o których mowa w art. 4 ust. 4 pkt 1–15 oraz art. 5 ust. 5 pkt 2 i 3 oraz art. 8 pkt 23 i 24a lit. d ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności;

2) weryfikację integralności i pochodzenia dokumentu elektronicznego.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji może w publicznej aplikacji mobilnej udostępnić obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który pobrał dokument elektroniczny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, funkcjonalność pozwalającą na:

- 1) dostęp do usługi online obsługiwanej przy użyciu tej aplikacji;
- 2) potwierdzenie udziału w usługach świadczonych na rzecz użytkownika tej aplikacji w określonym miejscu i czasie;
- 3) wykorzystanie tej aplikacji w celu przekazywania danych w ramach usług świadczonych na rzecz użytkownika tej aplikacji.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji może zapewnić obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, będącemu użytkownikiem publicznej aplikacji mobilnej, możliwość posługiwania się certyfikatem, o którym mowa w art. 19e ust. 2a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po uwierzytelnieniu przy użyciu środka identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 20a ust. 1 tej ustawy.

4. Certyfikat może zawierać dane, o których mowa w art. 4 ust. 4 pkt 1, 2 i 9 oraz art. 5 ust. 5 pkt 2.

5. W sprawach dotyczących publicznej aplikacji mobilnej nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 8. 1. Uprawnienie, o którym mowa w art. 2 ust. 1, jest niezależne od innych uprawnień do wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z przepisów prawa.

2. Wyjazd obywatela Ukrainy z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres powyżej 1 miesiąca pozbawia go uprawnień, o którym mowa w art. 2 ust. 1.

Art. 9. 1. Wojewoda może zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, polegającą na:

- 1) zakwaterowaniu;
- 2) zapewnieniu całodziennego wyżywienia zbiorowego;
- 3) zapewnieniu transportu do miejsc zakwaterowania, o którym mowa w pkt 1, między nimi lub do ośrodków prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na

podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub miejsc, w których obywatelom Ukrainy udzielana jest opieka medyczna;

- 4) finansowaniu przejazdów środkami transportu publicznego do miejsc lub pomiędzy miejscami, o których mowa w pkt 3.

2. Inne organy administracji publicznej, jednostki podległe lub nadzorowane przez organy administracji publicznej, jednostki sektora finansów publicznych oraz inne organy władzy publicznej, w ramach posiadanych środków własnych, mogą zapewnić pomoc, o której mowa w ust. 1. W tych celach organy lub jednostki, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą wykorzystywać nabyte lub powierzone tym organom lub jednostkom mienie Skarbu Państwa.

3. Jednostka samorządu terytorialnego, związek jednostek samorządu terytorialnego lub związek metropolitalny, z własnej inicjatywy i w zakresie posiadanych środków, może zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1.

4. Zakres pomocy określa w uchwale organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego. Formy i tryb udzielania pomocy określa właściwy organ wykonawczy danej jednostki lub związku.

5. Do zamówień publicznych niezbędnych do zapewnienia pomocy, o której mowa w ust. 1–3, przez wojewodę, inne organy administracji publicznej, jednostki podległe lub nadzorowane przez organy administracji publicznej, jednostki sektora finansów publicznych oraz inne organy władzy publicznej, jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego lub związku metropolitalne, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25).

6. W celu zapewnienia pomocy, o której mowa w ust. 1 i 3, wojewoda albo organ jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego może zlecić organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535 i 2490) realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w dziale II rozdziale 2 tej ustawy. Przepisy art. 43, art. 47, art. 151 oraz art. 221 ust. 1–3 ustawy

z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.²⁾) stosuje się odpowiednio, przy czym tryb postępowania o udzielenie dotacji na zadania określone w art. 221 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa, w drodze zarządzenia lub uchwały, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego, mając na względzie zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

7. W związku z realizacją zadań, o których mowa w ust. 1, wojewoda może wydawać polecenia obowiązujące wszystkie organy administracji rządowej działające na obszarze województwa, państwowe osoby prawne, organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. O wydanych poleceniach wojewoda niezwłocznie informuje właściwego ministra.

8. Polecenia, o których mowa w ust. 7, są wydawane w drodze decyzji administracyjnej i podlegają natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia i nie wymagają uzasadnienia.

9. Polecenia, o których mowa w ust. 7, mogą być uchylane lub zmieniane, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Ich uchylenie lub zmiana nie wymaga zgody stron.

10. Polecenia, o których mowa w ust. 7, nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej, a także nie mogą dotyczyć czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń.

11. Polecenia, o których mowa w ust. 7, mogą być wydawane także ustnie, pisemnie w formie adnotacji, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344) lub za pomocą innych środków łączności. Istotne okoliczności takiego załatwienia sprawy powinny być utrwalone w formie protokołu.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270.

12. Właściwy minister może wstrzymać wykonanie poleceń, o których mowa w ust. 7, i wystąpić z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o rozstrzygnięcie sporu, przedstawiając jednocześnie stanowisko w sprawie.

13. Zadania nałożone w trybie, o którym mowa w ust. 7, są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

14. Wojewoda zapewnia pomoc, o której mowa w ust. 1, obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, w miarę posiadanych środków, nie krócej niż przez okres 2 miesięcy od dnia pierwszego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 10. 1. Każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, może być przyznane świadczenie pieniężne z tego tytułu na podstawie umowy zawartej z gminą nie dłużej niż za okres 60 dni. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

2. Zadania gminy, określone w ust. 1, są zadaniami z zakresu administracji rządowej zleconymi gminie, a środki przeznaczone na ich realizację zapewnia wojewoda.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość świadczenia pieniężnego oraz warunki jego przyznawania i przedłużania jego wypłaty, uwzględniając liczbę obywateli Ukrainy napływających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sytuację ludności cywilnej i perspektywy zakończenia działań wojennych na terytorium Ukrainy oraz względy humanitarne, a także biorąc pod uwagę aktualną sytuację budżetu państwa i stan finansów publicznych.

Art. 11. 1. W Banku Gospodarstwa Krajowego tworzy się Fundusz Pomocy, zwany dalej „Funduszem”, w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy, dotkniętym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, w tym zadań realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza nim.

2. Prezes Rady Ministrów zawiera z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę określającą w szczególności zasady dokonywania wypłat ze środków Funduszu, na finansowanie lub dofinansowanie realizowanych zadań, o których mowa w ust. 1, oraz zasady zawierania porozumień, o których mowa w ust. 10.

3. Wypłaty ze środków Funduszu są realizowane na podstawie dyspozycji wypłaty składanej do Banku Gospodarstwa Krajowego przez Prezesa Rady Ministrów.

4. Prezes Rady Ministrów może upoważnić do składania dyspozycji wypłaty ze środków Funduszu dysponenta części budżetowej lub ministra kierującego określonym działem administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1893, 2368, 2469 oraz z 2022 r. poz. 350), określając jednocześnie zakres tego upoważnienia.

5. Środki Funduszu pochodzą z:

- 1) wpłat środków pieniężnych jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, które za zgodą Komisji Europejskiej mogą zostać przeznaczone na wsparcie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1;
- 3) wpłat z budżetu państwa;
- 4) wpływów ze skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w art. 12;
- 5) środków z wyemitowanych obligacji, o których mowa w art. 13 ust. 3;
- 6) innych przychodów, w tym darowizn;
- 7) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

6. Środki Funduszu mogą być przeznaczane na:

- 1) finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 ;
- 2) wykup i zapłatę odsetek od obligacji, o których mowa w art. 13 ust. 3, oraz pokrycie kosztów ich emisji;
- 3) zwrot Bankowi Gospodarstwa Krajowego środków, o których mowa w art. 13 ust. 2, wraz z wynagrodzeniem w wysokości ustalonej z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych;
- 4) zwrot wydatków poniesionych na realizację zadań, o których mowa w ust. 1;
- 5) udzielanie pożyczek.

7. Ze środków Funduszu dokonuje się wypłaty wynagrodzenia prowizyjnego przysługującego Bankowi Gospodarstwa Krajowego. Wysokość wynagrodzenia jest ustalana w umowie, o której mowa w ust. 2.

8. Środki Funduszu mogą być przeznaczone na finansowanie, dofinansowanie lub zwrot wydatków poniesionych na realizację zadań, o których mowa w ust. 6 pkt 1 i 4, również w przypadku, gdy ustawa lub przepisy odrębne przewidują finansowanie tego rodzaju zadań z budżetu państwa, w tym w formie wpłat lub dotacji z budżetu państwa.

9. Środki Funduszu mogą być przeznaczone na zwrot wydatków, o których mowa w ust. 6 pkt 4 i ust. 8, poniesionych na realizację zadań, na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r., przy czym nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.

10. Finansowanie lub dofinansowanie może zostać udzielone za pośrednictwem poszczególnych dysponentów części budżetowych, a środki dla poszczególnych dysponentów są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach pomocniczych Funduszu. Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie dyspozycji Prezesa Rady Ministrów zawiera z dysponentami części budżetowych porozumienia określające sposób i terminy przekazywania, rozliczania i zwrotu środków oraz ich sprawozdawczości.

11. Finansowanie lub dofinansowanie ze środków Funduszu może być udzielone jednostkom sektora finansów publicznych oraz jednostkom spoza tego sektora.

12. Finansowanie lub dofinansowanie ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przekazanych przez Komisję Europejską oraz art. 5 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, na wsparcie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, jest udzielane zgodnie z procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu lub określonymi w deklaracji dawcy.

13. Minister nadzorujący może zlecić podległym i nadzorowanym jednostkom sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–9 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych, realizację zadań, o których mowa w ust. 1, zapewniając wsparcie ze środków Funduszu.

14. Państwowe jednostki budżetowe i jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki, o których mowa w ust. 1, w ramach planu finansowego tego rachunku.

15. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu oraz zarząd województwa dysponują środkami oraz opracowują plan finansowy dla rachunku, o którym mowa w ust. 14.

16. Jednostki sektora finansów publicznych, w tym również jednostki podległe i nadzorowane przez te jednostki, realizujące zadania Funduszu, w terminie 15 dni od dnia upływu każdego kwartału danego roku, informują dysponenta części budżetowej, od którego otrzymały środki z Funduszu, lub Prezesa Rady Ministrów, w przypadku gdy środki otrzymały

od niego, o wysokości niewykorzystanych środków pochodzących z Funduszu według stanu na koniec każdego kwartału.

17. Dysponent części budżetowej przekazuje Prezesowi Rady Ministrów informację, o której mowa w ust. 16, w terminie 10 dni od dnia jej otrzymania.

18. W terminie wskazanym przez Prezesa Rady Ministrów, jednostki, o których mowa w ust. 16, zwracają niewykorzystane środki pochodzące z Funduszu, na wyodrębniony rachunek Funduszu.

19. Po zakończeniu roku budżetowego organy, o których mowa w ust. 15, przedkładają organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o wykonaniu planu finansowego rachunku, o którym mowa w ust. 14.

20. Finansowanie lub dofinansowanie ze środków Funduszu stanowi przychód jednostki sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 9 pkt 5–8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W planie finansowym jednostka wyodrębnia przychody z tytułu wsparcia i koszty związane z realizacją zadań, o których mowa w ust. 1.

21. Prezes Rady Ministrów może zwrócić się z wiążącym poleceniem do dysponentów części budżetowych, którym podlegają albo którzy nadzorują jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych, o informacje dotyczące w szczególności:

- 1) wysokości środków pieniężnych jednostek na dzień przekazania informacji, z wyodrębnieniem środków z dotacji z budżetu i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- 2) znanych w dniu przekazania informacji zobowiązań jednostki dotyczących danego roku – w terminie wyznaczonym, informując równocześnie ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

22. Prezes Rady Ministrów na podstawie informacji, o których mowa w ust. 17, może wydać jednostkom sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych, wiążące polecenie dokonania wpłaty środków pieniężnych do Funduszu, określając ich wysokość oraz termin wpłaty.

23. Wpłaty środków pieniężnych, o których mowa w ust. 22, stanowią koszty tych jednostek, które ich dokonały.

24. Prezes Rady Ministrów może nakazać Bankowi Gospodarstwa Krajowego zwrócić z Funduszu niewykorzystane w całości albo w części środki pieniężne tym jednostkom, które dokonały ich wpłaty, z wyłączeniem wpłat z budżetu państwa.

25. Zwrot środków dokonany w bieżącym roku budżetowym stanowi zmniejszenie:

- 1) wpływów Funduszu;
- 2) wydatków jednostki sektora finansów publicznych, która otrzymała zwrot środków pieniężnych.

26. Zwrot środków dokonany w kolejnym roku budżetowym stanowi:

- 1) wydatki Funduszu;
- 2) wpływy jednostki sektora finansów publicznych, która otrzymała zwrot środków pieniężnych.

27. Bank Gospodarstwa Krajowego sporządza plan finansowy Funduszu, który określa w szczególności:

- 1) przeznaczenie środków Funduszu zgodnie z ust. 6;
- 2) kwotę planowanych do wyemitowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego obligacji w kraju i za granicą na rzecz Funduszu, o których mowa w art. 13 ust. 3;
- 3) maksymalną kwotę oraz termin obowiązywania gwarancji, o których mowa w art. 13 ust. 4.

28. Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawia Prezesowi Rady Ministrów do dnia 15 kwietnia danego roku bilans oraz rachunek zysków i strat za rok poprzedni.

29. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje Prezesowi Rady Ministrów sprawozdanie z realizacji planu finansowego Funduszu w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej.

30. Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawia projekt planu finansowego Funduszu do:

- 1) uzgodnienia – ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w terminie do dnia 15 czerwca roku poprzedzającego rok, którego dotyczy ten plan;
- 2) zatwierdzenia – Prezesowi Rady Ministrów.

31. Prezes Rady Ministrów zatwierdza projekt planu finansowego Funduszu w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok, którego dotyczy ten plan.

32. Plan finansowy Funduszu stanowi podstawę dokonywania wypłat ze środków Funduszu oraz podstawę do przeprowadzenia emisji obligacji, o których mowa w art. 13 ust. 3.

33. Okresowo wolne środki Funduszu Bank Gospodarstwa Krajowego może lokować w:

- 1) innych bankach;

- 2) w formie depozytu, o którym mowa w art. 78b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa;
- 4) papiery wartościowe emitowane przez Narodowy Bank Polski.

34. Suma lokat, o których mowa w ust. 33, w jednym banku lub grupie banków powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie, nie może przekroczyć 25% okresowo wolnych środków Funduszu.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może przekazać Funduszowi skarbowe papiery wartościowe na dofinansowanie zadań, o których mowa w art. 11 ust. 6.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1, i przekazuje skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w ust. 1, Funduszowi, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

4. List emisyjny zawiera w szczególności:

- 1) datę emisji;
- 2) powołanie podstawy prawnej emisji;
- 3) jednostkową wartość nominalną w złotych;
- 4) cenę zbycia lub sposób jej ustalenia;
- 5) stopę procentową lub sposób jej obliczania;
- 6) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz należności ubocznych;
- 7) datę, od której nalicza się oprocentowanie skarbowych papierów wartościowych tej emisji;
- 8) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

5. Emisja skarbowych papierów wartościowych następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych papierów wartościowych.

6. Do emisji skarbowych papierów wartościowych nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy.

7. Przekazane i niewykorzystane skarbowe papiery wartościowe na dofinansowanie zdań, o których mowa w art. 11 ust. 6, są przekazywane na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw budżetu.

Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje do Funduszu środki niezbędne do terminowej obsługi zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji, o których mowa w ust. 3, w przypadku gdy poziom środków Funduszu jest niewystarczający do obsługi tych zobowiązań.

2. W przypadku niedoboru na rachunku Funduszu środków niezbędnych do terminowej obsługi działań, o których mowa w art. 11 ust. 6, finansowanie ich realizacji może odbywać się, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, ze środków Banku Gospodarstwa Krajowego.

3. Bank Gospodarstwa Krajowego może emitować obligacje w kraju i za granicą na rzecz Funduszu.

4. Zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu wyemitowanych obligacji, o których mowa w ust. 3, są objęte gwarancją Skarbu Państwa, reprezentowanego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

5. Do gwarancji, o której mowa w ust. 4, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r. poz. 445), z wyjątkiem stosowanych odpowiednio art. 43b, art. 44, art. 45 i art. 46 tej ustawy.

6. Gwarancja, o której mowa w ust. 4, jest udzielana do wysokości 100% pozostających do wypłaty świadczeń pieniężnych wynikających z wyemitowanych obligacji objętych gwarancją wraz ze 100% należnych odsetek od tej kwoty i innych kosztów bezpośrednio związanych obligacjami.

7. Gwarancja, o której mowa w ust. 4, jest wolna od opłaty prowizyjnej.

8. Jeżeli odzyskanie wierzytelności Skarbu Państwa, powstałych z tytułu udzielonej gwarancji, nie jest możliwe, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może umorzyć wierzytelność w całości albo części.

9. Bank Gospodarstwa Krajowego jest zwolniony z obowiązku udzielania zabezpieczenia do gwarancji, o których mowa w ust. 4.

10. Do emisji obligacji stosuje się odpowiednio art. 39p–art. 39w ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 2268 oraz z 2021 r. poz. 802, 1005, 1595, 2328 i 2427).

Art. 14. 1. Bank Gospodarstwa Krajowego opracuje projekt planu finansowego Funduszu, o którym mowa w art. 11 ust. 27, na rok 2022 r., w uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Projekt planu, o którym mowa w ust. 1, podlega w ciągu 10 dni:

- 1) uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych;
- 2) zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów.

3. Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia zatwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów planu finansowego Funduszu na 2022 r., Fundusz funkcjonuje w oparciu o projekt tego planu.

Art. 15. W okresie do dnia 31 grudnia 2022 r. podmioty prawa publicznego, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, mogą, niezależnie od swoich celów ustawowych lub statutowych, dokonywać wpłat lub darowizn na państwowe fundusze celowe lub fundusze utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, z przeznaczeniem na zadania, o których mowa w art. 11 ust. 1, lub realizację ich zadań ustawowych.

Art. 16. 1. Ze środków budżetu państwa, w tym także budżetu środków europejskich, mogą być dokonywane wpłaty na Fundusz na zadania realizowane przez Fundusz.

2. Prezes Rady Ministrów może wydać wiążące polecenie dysponentowi części budżetu państwa lub ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w zakresie rezerw celowych wpłaty środków na Fundusz.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, środki budżetu środków europejskich mogą być wydatkowane z pominięciem zasad określonych w dziale III rozdziale 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 17. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 11 ust. 1:

- 1) przepisu art. 155 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się;
- 2) minister właściwy do spraw finansów publicznych, na polecenie Prezesa Rady Ministrów, utworzy nową rezerwę celową i może przenieść do tej rezerwy kwoty wydatków zablokowane na podstawie art. 177 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Utworzenie przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych nowej rezerwy celowej nie wymaga uzyskania opinii sejmowej komisji właściwej do

spraw budżetu. Przepisu art. 177 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się;

- 3) przepisu art. 177 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się;
- 4) nie obowiązują terminy określone w art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w przypadku finansowania lub dofinansowania zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) przepisu art. 173 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się;
- 6) do udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie stosuje się art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, 1901 i 1927);
- 7) do udzielenia jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji nie stosuje się art. 133 ustawy z dnia 27 sierpnia 2019 r. o finansach publicznych.

Art. 18. 1. Środki zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2022, w tym środki ujęte w ramach rezerw celowych budżetu państwa, mogą zostać przeznaczone na realizację zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy lub kosztów obsługi długu.

2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, Prezes Rady Ministrów może podjąć decyzję o zablokowaniu planowanych wydatków w zakresie całego budżetu państwa, określając część budżetu państwa i łączną kwotę wydatków, która podlega blokowaniu. Do blokowania planowanych wydatków budżetu państwa przepisu art. 177 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się.

3. Prezes Rady Ministrów powierza ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykonanie decyzji, o której mowa w ust. 2. Szczegółową klasyfikację wydatków, które podlegają blokowaniu, ustala dysponent części budżetowej. W przypadku blokowania środków ujętych w rezerwach celowych budżetu państwa szczegółową klasyfikację wydatków ustala minister właściwy do spraw finansów publicznych.

4. Ze środków zablokowanych na podstawie ust. 2 minister właściwy do spraw finansów publicznych może utworzyć nową rezerwę celową z przeznaczeniem na realizację zadań, o których mowa w ust. 1.

5. Utworzenie rezerwy, o której mowa w ust. 4, może nastąpić w terminie do dnia 21 grudnia 2022 r. i nie wymaga uzyskania opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu.

6. Podziału rezerwy celowej, o której mowa w ust. 4, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek dysponenta realizującego zadania, o których mowa w ust. 1, zaakceptowany przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 19. 1. Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie pobytu zgodnego z obowiązującymi przepisami, w przypadku gdy:

- 1) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 lub
- 2) jest obywatelem Ukrainy przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

– jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy powiadomi w terminie 7 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, powiadomienie następuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – praca.gov.pl.

3. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, podmiot powierzający wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy przekazuje:

- 1) informacje dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy:
 - a) nazwę albo imię (imiona) i nazwisko,
 - b) adres siedziby albo miejsca zamieszkania,
 - c) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej o charakterze służbowym,
 - d) numer identyfikacyjny NIP i REGON – w przypadku podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, albo numer PESEL – w przypadku osoby fizycznej,
 - e) numer wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia – w przypadku podmiotu powierzającego wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy, który prowadzi agencję zatrudnienia świadczącą usługi pracy tymczasowej,
 - f) symbol PKD oraz opis wykonywanej działalności związanej z pracą obywateli Ukrainy;

- 2) dane osobowe obywatela Ukrainy:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) płeć,
 - d) obywatelstwo,
 - e) rodzaj, numer i serię dokumentu podróży lub innego dokumentu stwierdzającego lub pozwalającego ustalić tożsamość oraz państwo, w którym wydano ten dokument,
 - f) numer PESEL – o ile został nadany;
- 3) rodzaj umowy pomiędzy podmiotem powierzającym wykonywanie pracy a obywatelem Ukrainy;
- 4) stanowisko lub rodzaj wykonywanej pracy.

4. Minister właściwy do spraw pracy oraz właściwy powiatowy urząd pracy przetwarza dane, o których mowa w ust. 3, w celu realizacji zadań ustawowych.

5. Minister właściwy do spraw pracy zapewnia udostępnienie danych, o których mowa w ust. 3, w drodze teletransmisji danych:

- 1) Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 2) Państwowej Inspekcji Pracy,
- 3) Straży Granicznej,
- 4) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

– w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych.

6. Obywatel Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, może zarejestrować się oraz zostać uznany jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 albo pkt 22 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, z późn. zm.³⁾). Do obywateli Ukrainy, o których mowa w zdaniu pierwszym, nie stosuje się warunku określonego w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, przepisy wydane na podstawie art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stosuje się odpowiednio.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1162, 1621, 2270, 2317 i 2445 oraz z 2022 r. poz. 91.

8. Minister właściwy do spraw pracy może określić, w drodze rozporządzenia, liczbę obywateli Ukrainy, o których mowa w ust. 1, którym podmiot powierzający wykonywanie pracy może powierzyć wykonywanie pracy, ustaloną w stosunku do liczby wszystkich osób, którym ten podmiot powierza wykonywanie pracy, kierując się względami bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, ochroną lokalnych rynków pracy oraz zasadą komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich.

Art. 20. 1. Obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie niniejszej ustawy lub ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354 oraz z 2022 r. poz. 91 i ...), mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele polscy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem uzyskania przez obywatela Ukrainy numeru PESEL.

3. W przypadku gdy pobyt przedsiębiorcy – obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej przestanie być legalny na podstawie niniejszej ustawy oraz ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przedsiębiorca podlega wykreśleniu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przepis art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2020 r. poz. 2296 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1641 i 2105) stosuje się odpowiednio.

Art. 21. Ochotnicze Hufce Pracy mogą realizować zadania, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na rzecz obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 19 ust. 1, którzy ukończyli 15 lat i nie ukończyli 25 lat.

Art. 22. 1. Małoletniego obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy.

2. Opiekun tymczasowy, o ile przy jego ustanowieniu nie określono inaczej zakresu jego praw i obowiązków, jest upoważniony do reprezentowania małoletniego oraz sprawowania pieczy nad jego osobą i majątkiem. Opiekun tymczasowy powinien uzyskiwać zezwolenie sądu

opiekunczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku małoletniego.

3. Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje jednostka pomocy społecznej właściwa według miejsca pobytu małoletniego.

4. Opiekuna tymczasowego ustanawia sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

5. Ustanawiając opiekuna tymczasowego, sąd kieruje się dobrem dziecka. Opiekun tymczasowy powinien być ustanowiony przede wszystkim spośród krewnych, powinowatych lub innych osób dających rękojmię należytego wykonywania obowiązków opiekuna.

6. W przypadku braku osób wskazanych w ust. 5, kandydata na opiekuna tymczasowego wskazuje, na wniosek sądu, jednostka pomocy społecznej właściwa dla miejsca pobytu małoletniego, w terminie 24 godzin. Wraz ze wskazaniem kandydata na opiekuna tymczasowego jednostka pomocy społecznej przesyła jego pisemną zgodę na ustanowienie opiekunem tymczasowym.

7. Dla kilku małoletnich można ustanowić jednego opiekuna tymczasowego, jeżeli nie zachodzi sprzeczność między ich interesami. Opiekunem tymczasowym dla rodzeństwa w miarę możliwości należy ustanowić tę samą osobę.

8. Postępowanie o ustanowienie opiekuna tymczasowego może być wszczęte na wniosek lub z urzędu.

9. Wniosek o wszczęcie postępowania zawiera:

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowany;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy, jego adres zamieszkania lub pobytu albo siedziby, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej;
- 3) imię i nazwisko małoletniego, jego adres zamieszkania lub pobytu;
- 4) imiona i nazwiska rodziców oraz nazwisko rodowe matki małoletniego bądź informację, że nie są one znane;
- 5) płeć małoletniego;
- 6) datę i miejsce urodzenia małoletniego;
- 7) rodzaj oraz serię i numer dokumentu, stanowiącego podstawę przekroczenia granicy przez małoletniego, jeżeli występuje;
- 8) imię i nazwisko kandydata na opiekuna tymczasowego, jego datę urodzenia, adres zamieszkania lub pobytu oraz serię i numer dokumentu tożsamości albo informację o braku kandydata;

- 9) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania lub pobytu osoby sprawującej faktyczną pieczę nad małoletnim, jeżeli małoletni nie znajduje się pod pieczę kandydata na opiekuna tymczasowego;
- 10) osnovę wniosku.

10. Jeżeli we wniosku wskazano kandydata na opiekuna tymczasowego, należy ponadto podać stopień pokrewieństwa albo powinowactwa kandydata na opiekuna tymczasowego z małoletnim bądź informację o braku pokrewieństwa albo powinowactwa, a w przypadku osoby sprawującej faktyczną pieczę nad małoletnim – datę, od której pieczę jest sprawowana.

11. Uprawnionymi do złożenia wniosku są:

- 1) Straż Graniczna;
- 2) organy samorządu terytorialnego;
- 3) prokurator;
- 4) Policja;
- 5) przedstawiciele organizacji międzynarodowych lub pozarządowych zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom;
- 6) osoba sprawująca faktyczną pieczę nad małoletnim;
- 7) osoba, która objęła faktyczną pieczę nad małoletnim po wjeździe przez małoletniego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sprawuje ją w dniu złożenia wniosku;
- 8) inne osoby lub podmioty, w ramach swoich zadań.

12. W sprawie o ustanowienie opiekuna tymczasowego sąd orzeka w postępowaniu nieprocesowym po przeprowadzeniu rozprawy. Sąd przesłuchuje kandydata na opiekuna tymczasowego i osobę sprawującą faktyczną pieczę nad małoletnim oraz wysłuchuje małoletniego, jeżeli jego rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości na to pozwala, uwzględniając w miarę możliwości jego rozsądne życzenie.

13. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli kandydat na opiekuna tymczasowego sprawuje faktyczną pieczę nad małoletnim, a okoliczności sprawy nie budzą wątpliwości co do prawidłowego wykonywania tej pieczy i dobro małoletniego się temu nie sprzeciwia, sąd może ograniczyć postępowanie dowodowe wyłącznie do dowodów z dokumentów i rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym.

14. Sąd może dokonywać doręczeń zawiadomień i wezwań w sposób, który uzna za najbardziej celowy, kierując się sprawnością postępowania. Wezwanie lub zawiadomienie dokonane w ten sposób wywołuje skutki doręczenia, jeżeli jest niewątpliwe, że doszło ono do wiadomości adresata.

15. Sąd rozpoznaje sprawę bezzwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia wpływu do sądu wniosku lub powzięcia informacji o konieczności ustanowienia opiekuna tymczasowego.

16. Odpis postanowienia sąd doręcza uczestnikom postępowania, właściwej jednostce pomocy społecznej oraz Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

17. Postanowienie o ustanowieniu opiekuna tymczasowego jest skuteczne i wykonalne z chwilą jego ogłoszenia, a gdy ogłoszenia nie było, z chwilą jego wydania.

18. W postępowaniu o ustanowienie opiekuna tymczasowego nie pobiera się opłat, a wydatki ponosi Skarb Państwa.

19. Do postępowania o ustanowienie opiekuna tymczasowego w zakresie nieuregulowanym w ustawie przepisy ustawy z dnia 16 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.⁴⁾) stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem art. 130.

Art. 23. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, przysługuje prawo do:

- 1) świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- 2) świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270), jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) świadczenia dobry start, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447), jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 336 i 480.

5) dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270), jeżeli zamieszkuje z dzieckiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – odpowiednio na zasadach i w trybie określonych w tych przepisach, z wyłączeniem warunku posiadania karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”.

2. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, prawo do świadczeń, o których mowa w ust. 1, ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym obywatel ten został wpisany do rejestru, a w przypadku świadczeń przysługujących na dziecko – również dziecko zostało wpisane do rejestru.

4. Przysługujące na dziecko świadczenia lub dofinansowanie, o których mowa w ust. 1, przysługują także obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, będącemu opiekunem tymczasowym dziecka, o którym mowa w art. 22. Ustalając prawo do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przepisy art. 5 ust. 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stosuje się odpowiednio.

5. Do zamówień publicznych niezbędnych do zapewnienia prawa do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, oraz dofinansowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

Art. 24. 1. Sąd może powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka wobec dziecka będącego obywatelem Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który nie spełnia warunków dotyczących rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka w zakresie niezbędnych szkoleń.

2. Do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przez obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i któremu sąd polski powierzył sprawowanie pieczy zastępczej nad dzieckiem będącym obywatelem Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Za zgodą wojewody oraz odpowiednio starosty lub marszałka województwa do limitów, o których mowa w art. 28 ust. 2, art. 53 ust. 1, art. 61 ust. 1, art. 67 ust. 2 i 3, art. 95 ust. 3, 4 i 4a, art. 109 ust. 2 i 3 i art. 111 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz limitów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 127 tej ustawy nie wlicza się umieszczonych w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

4. Przepisów art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie stosuje się do dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

5. Wojewoda, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może wydać zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której będą umieszczane wyłącznie dzieci będące obywatelami Ukrainy, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, pomimo niespełnienia warunków, o których mowa w art. 106 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

6. Wojewoda, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w związku z koniecznością zapewnienia pieczy zastępczej dzieciom będącym obywatelami Ukrainy, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może wydawać starostom oraz marszałkom województw polecenia w zakresie organizacji pieczy zastępczej. Do poleceń stosuje się odpowiednio art. 9 ust. 7–13.

7. Obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, są uprawnieni do uzyskania wsparcia, o którym mowa w dziale II ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

8. Do limitów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18b ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie wlicza się umieszczonych dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

9. Za zgodą wojewody oraz odpowiednio starosty lub marszałka województwa obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być zatrudniani jako wychowawcy oraz opiekunowie dziecięcy w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej pomimo niespełniania wymagań, o których mowa w art. 98 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

10. Za zgodą wojewody oraz odpowiednio starosty lub marszałka województwa obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, oraz posiadający prawo wykonywania zawodu psychologa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogą być zatrudniani jako psychologowie w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

11. Za zgodą wojewody oraz odpowiednio starosty lub marszałka województwa obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być zatrudniani jako pedagodzy w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

12. Za zgodą odpowiednio wójta lub starosty obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być zatrudniani jako osoby pracujące

z dziećmi w placówce wsparcia dziennego pomimo niespełniania wymagań, o których mowa w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

13. Za zgodą odpowiednio wójta lub starosty obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, oraz posiadający prawo wykonywania zawodu psychologa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogą być zatrudniani jako psychologowie w placówce wsparcia dziennego pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

14. Za zgodą odpowiednio wójta lub starosty obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być zatrudniani jako pedagodzy w placówce wsparcia dziennego pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

15. Za zgodą starosty obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, oraz posiadający prawo wykonywania zawodu psychologa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogą być zatrudniani jako psychologowie u organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

16. Za zgodą starosty obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być zatrudniani jako pedagodzy u organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

17. Pobyt w pieczy zastępczej dziecka będącego obywatelem Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, jest finansowany z budżetu państwa.

Art. 25. 1. W celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 będącymi obywatelami Ukrainy, przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1,

wójt, burmistrz lub prezydent miasta mogą utworzyć żłobek lub klub dziecięcy w lokalu niespełniającym warunków, o których mowa w art. 25 ust. 1–2c ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 25 ust. 3 tej ustawy.

2. Utworzenie odpowiednio żłobka lub klubu dziecięcego na podstawie ust. 1 jest możliwe również przez podmiot inny niż gmina, po uzyskaniu zgody odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Wzór zgody określa odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

3. W stosunku do instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 zapewniających opiekę dzieciom będącym obywatelami Ukrainy, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, nie stosuje się art. 28 ust. 1 pkt 3 i 3a ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. W przypadku instytucji opieki, o których mowa w ust. 2, wniosek o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych zawiera zgodę odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, o której mowa w ust. 2.

4. W celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 będącymi obywatelami Ukrainy, przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, dopuszcza się niestosowanie odpowiednio przez podmiot prowadzący żłobek, klub dziecięcy lub zatrudniający dziennego opiekuna przepisów art. 7 ust. 2 i 3, art. 15 ust. 1–3 oraz art. 38 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

5. W przypadku gdy odpowiednio żłobek lub klub dziecięcy jest prowadzony przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, lub dzienny opiekun jest zatrudniany przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lub 3 tej ustawy, odstąpienie, na podstawie ust. 3, od każdego z warunków określonych odpowiednio w art. 7 ust. 2 i 3, art. 15 ust. 1–3 oraz art. 38 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, jest możliwe po uzyskaniu zgody odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Wzór zgody określa odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Art. 26. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na

zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1 i 66).

2. Obywatel Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, ubiegający się o świadczenia z pomocy społecznej składa oświadczenie o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej.

3. W postępowaniu o przyznanie świadczeń, o których mowa w ust. 1, nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości co do treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 2.

4. Do udzielania świadczeń, o których mowa w ust. 1, właściwa jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o te świadczenia. Przepisów art. 101 ust. 1–4 i 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nie stosuje się.

Art. 27. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego członek rodziny powrócił na terytorium Ukrainy w związku z trwającymi działaniami wojennymi, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

2. Do składu rodziny, o której mowa w ust. 1, nie wlicza się członka rodziny, który powrócił na terytorium Ukrainy w związku z trwającymi działaniami wojennymi.

3. Przepisy art. 26 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 28. 1. Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

2. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego składa się na piśmie w ośrodku pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – w centrum usług społecznych, gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, składa osoba uprawniona, jej przedstawiciel ustawowy, opiekun tymczasowy albo osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera dane osoby składającej wniosek lub dane osoby, w imieniu której wniosek jest składany:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć;
- 5) rodzaj dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy;
- 6) serię i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy;
- 7) informację o dacie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) adres pobytu;
- 9) dane kontaktowe, w tym numer telefonu lub adres poczty elektronicznej – o ile je posiada;
- 10) numer PESEL – o ile został nadany.

5. Przyznanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta jednorazowego świadczenia pieniężnego nie wymaga wydania decyzji.

6. Wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

7. Gminy otrzymują dotację celową z budżetu państwa na finansowanie wypłat jednorazowego świadczenia pieniężnego.

8. Ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, do celów udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, przetwarza dane osób, o których mowa w ust. 4.

Art. 29. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może być zapewniona bezpłatna pomoc psychologiczna.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest zapewniana przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy.

3. Zapewnienie pomocy psychologicznej należy do zadań własnych gminy i może być dofinansowane z budżetu państwa.

Art. 30. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może być przyznana pomoc żywnościowa w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana pod warunkiem spełniania przez obywatela Ukrainy kryteriów kwalifikowania do pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 31. 1. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o których mowa w art. 47 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981), mogą być przeznaczane na działania kierowane do obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, na podstawie programów zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, są kierowane do obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, według zasad określonych w programach zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Art. 32. 1. W celu realizacji zadań dotyczących wsparcia obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, o których mowa w art. 31 ust. 2, mogą być dokonywane zmiany w planie finansowym Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, mimo niespełniania wymogów określonych w art. 29 ust. 9–12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz innych przepisach regulujących zmianę planów finansowych tej jednostki.

2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, wymagają zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 33. 1. Środki Funduszu Solidarnościowego, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787), mogą być przeznaczane na realizację programów, o których mowa w art. 7 ust. 1 i ust. 5 tej ustawy, kierowanych do obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, są kierowane do obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, według zasad określonych w programach finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Art. 34. 1. Obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, jest uprawniony do opieki medycznej udzielanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

(Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.⁵⁾), z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, a także podania produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia.

2. Świadczenia opieki zdrowotnej, o których mowa w ust. 1, są udzielane przez świadczeniodawców na podstawie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz przez apteki na podstawie umów na realizację recept, zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia. Produkty lecznicze, o których mowa w ust. 1, są podawane przez podmioty realizujące programy polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia.

3. Koszty świadczeń opieki zdrowotnej, o których mowa w ust. 1, są rozliczane ze świadczeniodawcami oraz aptekami przez Narodowy Fundusz Zdrowia, a finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa udzielanej z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia. Szczegółowy tryb i sposób finansowania kosztów świadczeń, o których mowa w zdaniu pierwszym, zostanie określony w umowie zawartej między ministrem właściwym do spraw zdrowia a Prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia.

Art. 35. 1. Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub był uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, udziela się, na jego wniosek, zezwolenia na pobyt czasowy.

2. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, udziela się jednorazowo na okres 3 lat, licząc od dnia wydania decyzji. Do określenia okresu, na jaki udziela się zezwolenia, stosuje się art. 57 § 3a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

4. Obywatelowi Ukrainy odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, w przypadku gdy:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa, lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64, 91, 526 i

- 2) obowiązuje wpis danych obywatela Ukrainy do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) obywatel Ukrainy złożył wniosek o udzielenie tego zezwolenia z uchybieniem terminu maksymalnego, o którym mowa w ust. 7.

5. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, nie rozpatruje się innych okoliczności niż te określone w ust. 1 i 4.

6. Obywatelowi Ukrainy cofa się zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w ust. 4 pkt 1 lub 2.

7. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, obywatel Ukrainy składa nie wcześniej niż przed upływem 9 miesięcy od dnia wjazdu, o którym mowa w art. 2 ust. 1, a nie później niż w okresie 18 miesięcy od dnia 24 lutego 2022 r. Wniosek złożony przed upływem 9 miesięcy od dnia wjazdu wojewoda pozostawia bez rozpoznania.

8. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, udziela wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy w dniu złożenia wniosku. Zmiana miejsca pobytu obywatela Ukrainy nie wpływa na właściwość miejscową wojewody.

9. Decyzja wojewody w sprawie udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1, jest ostateczna. Przepisu art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach nie stosuje się.

10. Przepis art. 15a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach stosuje się odpowiednio do pracowników urzędów wojewódzkich w odniesieniu do spraw udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1.

Art. 36. Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 35 ust. 1, jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

Art. 37. W przypadku obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, łączny czas świadczenia pomocy przy zbiorach chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich na podstawie umów o pomocy przy zbiorach, o którym mowa w art. 91c ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, 1535 i 1621), ulega przedłużeniu z mocy prawa na okres tego pobytu.

Art. 38. 1. Od obywatela polskiego, który:

- 1) w dniu 24 lutego 2022 r. był studentem studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232), w uczelni działającej na terytorium Ukrainy oraz
- 2) został przyjęty przez uczelnię polską na studia na kierunku odpowiadającym odbywanym przez niego studiom, o których mowa w pkt 1

– opłaty za usługi edukacyjne związane z kształceniem na studiach niestacjonarnych albo studiach w języku obcym pobiera się w wysokości nieprzekraczającej wysokości opłat za kształcenie dotychczas ponoszonych w uczelni działającej na terytorium Ukrainy.

2. Obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, będący studentem, może ubiegać się o stypendium socjalne, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, oraz o kredyt studencki, o którym mowa w art. 98 ust. 1 tej ustawy.

3. Obywatel Ukrainy, o którym mowa w ust. 2, ubiegający się o stypendium socjalne albo o kredyt studencki składa oświadczenie o sytuacji rodzinnej i materialnej.

4. Do obywateli Ukrainy, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się ograniczenia w zakresie liczby zapomóg, o których mowa w art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art. 39. 1. Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres pobytu na podstawie tej wizy oraz okres ważności tej wizy ulegają przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w dokumencie podróży obywatela Ukrainy nie umieszcza się nowej naklejki wizowej.

3. Wiza krajowa w okresie przedłużenia okresu pobytu oraz okresu ważności na podstawie ust. 1 nie uprawnia do przekraczania granicy.

4. Jeżeli ostatni dzień okresu ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego obywatelowi Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres ważności tego zezwolenia ulega przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, nie wydaje się ani nie wymienia karty pobytu.

6. Jeżeli termin do opuszczenia przez obywatela Ukrainy terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 299 ust. 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r. W okresie, na który termin został przedłużony, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 9, art. 196 ust. 1 pkt 5 oraz art. 213 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

7. Jeżeli termin dobrowolnego powrotu, o którym mowa w art. 315 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, określony w decyzji wydanej wobec obywatela Ukrainy, przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r. W okresie, na który termin został przedłużony, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 8, art. 196 ust. 1 pkt 4 oraz art. 213 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

8. Jeżeli ostatni dzień okresu ważności:

- 1) kart pobytu,
- 2) polskich dokumentów tożsamości obywatela Ukrainy,
- 3) dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”

– wydanych obywatelom Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.

9. Przedłużenie okresu ważności dokumentów, o których mowa w ust. 8, nie stanowi podstawy do wydania lub wymiany tych dokumentów.

10. Karta pobytu w okresie, na jaki uległ przedłużeniu okres jej ważności na podstawie ust. 8, nie uprawnia do przekraczania granicy.

11. Jeżeli ostatni dzień dopuszczalnego okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) na podstawie wizy Schengen wydanej przez organ polski,
- 2) na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen,
- 3) na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.⁶⁾), wydanego przez właściwy organ innego państwa

⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 115 z 29.04.2008, str. 1.

obszaru Schengen, albo innego dokumentu pobytowego wydanego przez organ tego państwa, uprawniającego do podróży po terytorium innych państw tego obszaru,

4) w ramach ruchu bezwizowego

– przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a pobyt ten rozpoczął się przed tym dniem, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 31 grudnia 2022 r.

Art. 40. W przypadku gdy komendant placówki Straży Granicznej na odcinku granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainą zezwolił obywatelowi Ukrainy na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w okresie do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3, Komendant Główny Straży Granicznej może umieścić dane dotyczące tego obywatela w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w terminie 30 dni od dnia, w którym zezwolono mu na wjazd.

Art. 41. Pobyt obywatela Ukrainy, któremu komendant placówki Straży Granicznej na odcinku granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainą zezwolił na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, uznaje się za legalny do dnia 31 grudnia 2022 r.

Art. 42. 1. Obywatelowi polskiemu albo obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, którzy w dniu 24 lutego 2022 r. byli studentami uczelni działającej na terytorium Ukrainy i którzy oświadczą, że w tym dniu studiowali na określonym roku studiów na danym kierunku i poziomie studiów w uczelni działającej na terytorium Ukrainy i nie dysponują dokumentami poświadczającymi okresy studiów, zdane egzaminy, zaliczenia lub praktyki zawodowe, wydanymi przez tę uczelnię, mogą zostać uznane odpowiednie okresy tych studiów w drodze weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

2. Uczelnia, w której student, o którym mowa w ust. 1, ubiega się o przyjęcie na studia, przeprowadza weryfikację osiągniętych efektów uczenia się zgodnie z ustalonymi przez siebie zasadami.

3. W przypadku stwierdzenia różnic w programie studiów lub efektach uczenia się uczelnia może zobowiązać studenta, o którym mowa w ust. 1, do złożenia określonych egzaminów lub odbycia praktyk zawodowych.

Art. 43. Obywatel polski, który wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego

w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3, albo obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który oświadczy, że w dniu 24 lutego 2022 r. pracował jako nauczyciel akademicki w uczelni działającej na terytorium Ukrainy oraz posiada wymagany tytuł zawodowy, stopień naukowy, stopień w zakresie sztuki lub tytuł profesora i odpowiednie kwalifikacje do zajmowania danego stanowiska, może zostać zatrudniony w uczelni jako nauczyciel akademicki bez przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art. 44. Obywatel polski, który wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3, albo obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który oświadczy, że w dniu 24 lutego 2022 r. pracował w charakterze pracownika naukowego na terytorium Ukrainy, oraz ma odpowiedni tytuł zawodowy, stopień naukowy, stopień w zakresie sztuki lub tytuł profesora i odpowiednie kwalifikacje do zajmowania danego stanowiska, może zostać zatrudniony w jednostkach naukowych oraz innych jednostkach organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk bez przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796).

Art. 45. Obywatel polski, który wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3, albo obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który oświadczy, że w dniu 24 lutego 2022 r. pracował w charakterze pracownika naukowego na terytorium Ukrainy, oraz ma odpowiedni tytuł zawodowy, stopień naukowy, stopień w zakresie sztuki lub tytuł profesora i odpowiednie kwalifikacje do zajmowania danego stanowiska, może zostać zatrudniony w instytucie bez przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 43 ust. 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498).

Art. 46. Obywatel polski, który wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3, albo obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który

oświadczy, że w dniu 24 lutego 2022 r. spełniał wymogi kwalifikacyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2020 r. poz. 2098) do zajmowania stanowisk, na których są zatrudniani pracownicy pionu badawczego Centrum Łukasiewicz i instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, może zostać zatrudniony w Centrum Łukasiewicz lub instytucie działającym w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz na stanowisku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, bez przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 50 ust. 1 tej ustawy.

Art. 47. 1. W roku 2022 w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem i wychowaniem dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie w art. 2 ust. 1, rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, może ulec zwiększeniu o środki pochodzące z budżetu państwa.

2. Do podziału środków rezerwy, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się wyłączenia zadań, o których mowa w art. 28 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

3. W roku 2022 części budżetowe, których dysponentami są ministrowie, o których mowa w art. 8 ust. 4–14a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082), mogą być zwiększone o dodatkowe środki finansowe w celu wsparcia zadań oświatowych związanych z kształceniem, opieką i wychowaniem dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, w szkołach prowadzonych przez tych ministrów.

Art. 48. 1. W celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieciom lub uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być tworzone inne lokalizacje prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych podporządkowane organizacyjnie szkołom lub przedszkolom, zwane dalej „innymi lokalizacjami prowadzenia zajęć”. Przepisu nie stosuje się do szkół artystycznych.

2. Do tworzenia i likwidacji innych lokalizacji prowadzenia zajęć nie stosuje się przepisów art. 39 ust. 5a oraz art. 89 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

3. W przypadku innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej organizacyjnie szkole podstawowej, oprócz klas szkoły podstawowej mogą funkcjonować oddziały przedszkolne.

4. Utworzenie innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej szkole prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub przedszkolu prowadzonemu przez jednostkę samorządu terytorialnego następuje w drodze uchwały organu stanowiącego tej jednostki samorządu terytorialnego, po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty. Opinia jest wydawana w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o jej wydanie. Uchwała nie podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

5. Uchwała w sprawie utworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć, o której mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) okres funkcjonowania innej lokalizacji prowadzenia zajęć;
- 2) nazwę i adres siedziby odpowiednio przedszkola lub szkoły, której będzie podporządkowana organizacyjnie inna lokalizacja prowadzenia zajęć;
- 3) adres innej lokalizacji prowadzenia zajęć;
- 4) w przypadku innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej organizacyjnie szkole podstawowej – informację o funkcjonowaniu oddziałów przedszkolnych.

6. Osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna prowadząca publiczne lub niepubliczne przedszkole lub publiczną lub niepubliczną szkołę może utworzyć inną lokalizację prowadzenia zajęć podporządkowaną organizacyjnie odpowiednio temu przedszkolu lub tej szkole po zawarciu porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego będącą odpowiednio dla tego przedszkola lub dla tej szkoły organem rejestrującym, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1930 i 2445).

7. Porozumienie, o który mowa w ust. 6, zawiera w szczególności:

- 1) okres funkcjonowania innej lokalizacji prowadzenia zajęć;
- 2) nazwę i adres siedziby odpowiednio przedszkola lub szkoły, której będzie podporządkowana organizacyjnie inna lokalizacja prowadzenia zajęć;
- 3) adres innej lokalizacji prowadzenia zajęć;
- 4) w przypadku innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej organizacyjnie szkole podstawowej – informację o funkcjonowaniu oddziałów przedszkolnych.

8. Do tworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć, o której mowa w ust. 6, stosuje się odpowiednio art. 90a ust. 1 i 4 lub art. 168 ust. 13 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo

oświatowe, z tym że opinia kuratora oświaty, o której mowa odpowiednio w art. 88 ust. 4 pkt 1 i art. 168 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, jest wydawana w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o jej wydanie. Złożenie wniosku o zmianę zezwolenia na założenie przedszkola publicznego lub szkoły publicznej lub zgłoszenie zmiany wpisu do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia przedszkoli publicznych lub odpowiedniego typu publicznych szkół, w zakresie utworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć, może nastąpić w każdym czasie.

9. Statut przedszkola lub szkoły, której jest podporządkowana organizacyjnie inna lokalizacja prowadzenia zajęć, ulega niezwłocznemu dostosowaniu.

Art. 49. Jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której zapewnia się kształcenie i wychowanie dzieciom lub uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może zorganizować tym dzieciom i uczniom bezpłatny transport do miejsca, w którym zapewnia się im kształcenie i wychowanie. W przypadku zorganizowania tego transportu jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana w czasie przewozu zapewnić opiekę dzieciom korzystającym z wychowania przedszkolnego oraz uczniom, którym zapewniono kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży.

Art. 50. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 oraz z 2022 r. poz. ...), z zastrzeżeniem ust. 2–4.

2. Wniosek o przyznanie świadczenia, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) imię i nazwisko obywatela Ukrainy i jego rodziców;
- 2) miejsce pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) oświadczenie o sytuacji rodzinnej i dochodowej.

3. Ustalając prawo do świadczenia, o którym mowa w ust. 1, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przyznaje wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta), na terenie której przebywa osoba ubiegająca się o te świadczenia.

Art. 51. W roku szkolnym 2021/2022 w szkole, w której utworzono dodatkowy oddział w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, nauczycielowi mogą być przydzielone, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762).

Art. 52. W roku szkolnym 2021/2022 na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, może być zatrudniona osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego, jeżeli posiada znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. Wymogu znajomości języka polskiego potwierdzonej dokumentem, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, nie stosuje się.

Art. 53. Od dnia 24 lutego 2022 r. przepisu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 301) nie stosuje się w razie podjęcia przez uprawnionego pracy w jednostkach, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, na stanowisku:

- 1) pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) nauczyciela, jeżeli w szkole utworzono dodatkowy oddział w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

Art. 54. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może określić, w drodze rozporządzenia, organizację kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, uwzględniając dostosowanie procesu kształcenia, wychowania i opieki do potrzeb i możliwości dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.

Art. 55. 1. Od dnia 24 lutego 2022 r., przez okres 18 miesięcy, niezależnie od trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, obywatelowi Ukrainy, który uzyskał kwalifikacje lekarza lub lekarza dentystry poza terytorium państw członkowskich Unii

Europejskiej, można udzielić zgody na wykonywanie zawodu lekarza albo zgody na wykonywanie zawodu lekarza dentysty oraz przyznać warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza albo warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 7 ust. 2a pkt 3–5 i 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2021 poz. 790, 1559 i 2232 oraz z 2022 r. poz. ...).

2. Do osób, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 7 ust. 9–14 i ust. 17–22 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

3. Lekarz albo lekarz dentysta, posiadający prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1, może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym oraz jest zobowiązany do zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres został zatrudniony, w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych w tym podmiocie. Brak dokonania zgłoszenia może stanowić podstawę do cofnięcia zgody, o której mowa w ust. 1.

4. Obywatel Ukrainy, który posiada zgodę na wykonywanie zawodu lekarza albo zgodę na wykonywanie zawodu lekarza dentysty oraz warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza albo warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty wydane na podstawie art. 7 ust. 9–22 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, może wykonywać zawód również poza podmiotem leczniczym przeznaczonym do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 w przypadku:

- 1) zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego oraz zniesienia stanu epidemii lub
- 2) braku wyodrębnienia podmiotów leczniczych przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19.

Art. 56. 1. Od dnia 24 lutego 2022 r., przez okres 18 miesięcy, niezależnie od trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, obywatelowi Ukrainy, który uzyskał kwalifikacje pielęgniarki lub położnej poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, można udzielić zgody na wykonywanie zawodu pielęgniarki albo położnej oraz przyznać warunkowe prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. 35a ust. 1 pkt 3–5 i 7 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 479 i 1559 oraz z 2022 r. poz. ...).

2. Do osób, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 35a ust. 14–19 i ust. 22–27 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.

3. Pielęgniarka albo położna, posiadająca prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1, może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym oraz jest zobowiązana do zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres została zatrudniona, w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych w tym podmiocie. Brak dokonania zgłoszenia może stanowić podstawę do cofnięcia zgody, o której mowa w ust. 1.

4. Obywatel Ukrainy, który posiada zgodę na wykonywanie zawodu pielęgniarki albo zgodę na wykonywanie zawodu położnej oraz warunkowe prawo wykonywania zawodu pielęgniarki albo warunkowe prawo wykonywania zawodu położnej wydane na podstawie art. 35a ust. 14–27 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, może wykonywać zawód również poza podmiotem leczniczym przeznaczonym do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 w przypadku:

- 1) zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego oraz zniesienia stanu epidemii lub
- 2) braku wyodrębnienia podmiotów leczniczych przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19.

Art. 57. 1. Czas służby funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej oraz Służby Ochrony Państwa, którzy pełnili służbę, realizując zadania bezpośrednio związane z pobytem osób, które przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, może przekraczać 40 godzin tygodniowo, z zachowaniem prawa do nieprzerwanego wypoczynku.

2. W zamian za czas służby przekraczający ustawowo określoną normę czasu służby funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje po zakończeniu okresu rozliczeniowego rekompensata pieniężna.

3. Do przedłużenia czasu służby funkcjonariuszy:

- 1) Policji – nie stosuje się przepisu art. 33 ust. 2a, 3 i 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, 2333, 2447 i 2448);
- 2) Straży Granicznej – nie stosuje się przepisu art. 37 ust. 2b, 3 i 3a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1486, 1728, 1898, 2191 i 2333);
- 3) Państwowej Straży Pożarnej – nie stosuje się przepisów art. 10 ust. 1 pkt 12, art. 12 ust. 5 pkt 8, art. 13 ust. 6 pkt 17 i art. 35 ust. 9, 10 i 10b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1940 i 2490);

- 4) Służby Celno-Skarbowej – nie stosuje się przepisów art. 189 ust. 4 i 13 ustawy dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 422, 464, 694, 802, 815, 954, 1003, 1005, 1718, 2076, 2105 i 2320);
- 5) Służby Ochrony Państwa – nie stosuje się przepisu art. 81 ust. 2a, 4 i 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 575, 1728 i 2333).

4. Do rekompensaty, o której mowa w ust. 2, stosuje się zasady, o których mowa w stosunku do funkcjonariuszy:

- 1) Policji – w art. 33 ust. 3a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- 2) Straży Granicznej – w art. 117c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej;
- 3) Państwowej Straży Pożarnej – w art. 97c ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej;
- 4) Służby Celno-Skarbowej – w przepisach wydanych na podstawie 189 ust. 20 ustawy dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej;
- 5) Służby Ochrony Państwa – art. 172a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa.

5. Rekompensata pieniężna, o której mowa w ust. 2, jest wypłacana ze środków budżetu państwa.

Art. 58. 1. Kierownicy jednostek organizacyjnych Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej oraz organizacje działające w tych służbach mogą przekazywać nieodpłatnie sprawny technicznie sprzęt, pojazdy i urządzenia jednostkom organizacyjnym Państwowej Służby Ukrainy do spraw Sytuacji Nadzwyczajnych, za zgodą odpowiednio Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej oraz Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Sprzęt, pojazdy i urządzenia, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą być również przekazywane przez Komendanta Służby Ochrony Państwa.

2. Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej oraz Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, każdy swoim zakresie, informuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych o wyrażeniu zgody, o której mowa w ust. 1. Komendant Służby Ochrony Państwa informuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zamiarze przekazania sprzętu, pojazdu i urządzeń, o których mowa w ust. 1.

3. Państwowa Straż Pożarna jest upoważniona do organizowania oraz przekazywania na rzecz Państwowej Służby Ukrainy do spraw Sytuacji Nadzwyczajnych sprawnego sprzętu,

pojazdów i urządzeń, stanowiących wyposażenie innych jednostek ochrony przeciwpożarowej i darczyńców na terenie kraju.

4. Jednostki ochrony przeciwpożarowej i darczyńcy udzielają pisemnego upoważnienia kierownikowi jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej do czynności, o których mowa w ust. 3.

5. Przekazywany sprzęt, pojazdy i urządzenia zwolnione są z wszelkich opłat i podatków.

Art. 59. Zwalnia się od podatku od spadków i darowizn nabycie w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. tytułem darowizny lub polecenia darczyńcy własności rzeczy lub praw majątkowych przez osoby fizyczne będące obywatelami Ukrainy, które w tym okresie przybyły z terytorium Ukrainy, na skutek toczących się na tym terytorium działań wojennych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 60. Do zmian w planie finansowym Funduszu Pracy umożliwiających realizację zadań wynikających z niniejszej ustawy przepisów art. 29 ust. 12 oraz art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się. Zmiany wymagają zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 61. 1. Przepisu art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 989) nie stosuje się w przypadku, jeżeli organ prowadzący szkołę albo dyrektor szkoły, za zgodą tego organu, wystąpi do operatora OSE, o którym mowa w tej ustawie, z wnioskiem o świadczenie usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s w związku z uruchomieniem i funkcjonowaniem w danej szkole punktu opieki nad cudzoziemcami, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium drugiego z tych państw. Koszty świadczenia usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu o przepustowości określonej we wniosku ponosi operator OSE w okresie funkcjonowania tego punktu opieki.

2. Jednostka samorządu terytorialnego może wystąpić do operatora OSE z wnioskiem o ponowne świadczenie usługi, o której mowa w art. 5 pkt 2 ustawy, o której mowa w ust. 1, w budynku, w którym zaprzestano świadczenia tej usługi w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności szkolnej i w którym uruchomiono punkt opieki, o którym mowa w ust. 1. Operator OSE może wznowić świadczenie usługi, o której mowa w zdaniu pierwszym, na czas funkcjonowania tego punktu, o ile umożliwiają to warunki techniczne.

Koszty świadczenia tej usługi ponosi operator OSE w okresie funkcjonowania punktu opieki, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku skorzystania z uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2, dyrektor szkoły, organ prowadzący szkołę albo jednostka samorządu terytorialnego są obowiązani niezwłocznie poinformować operatora OSE o zaprzestaniu funkcjonowania punktu opieki, o którym mowa w ust. 1.

Art. 62. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) w art. 10 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Gminy, związki międzygminne oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego mogą udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej, społecznościom lokalnym i regionalnym innych państw. Podstawą udzielania tej pomocy jest uchwała organu stanowiącego gminy, związku międzygminnego lub właściwego organu statutowego stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.”.

Art. 63. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.⁷⁾) po art. 52ze dodaje się art. 52zf–art. 52zi w brzmieniu:

„Art. 52zf. 1. Kosztem uzyskania przychodów są koszty wytworzenia lub cena nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy:

- 1) organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących na terytorium Ukrainy,
- 2) jednostkom samorządu terytorialnego,
- 3) Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
- 4) podmiotom wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Ukrainy działalność leczniczą lub działalność z zakresu ratownictwa medycznego

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133, 2232, 2269, 2270, 2328, 2376, 2427, 2430 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1, 24, 64, 138 i 501.

– o ile koszty wytworzenia lub cena nabycia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

2. Kosztem uzyskania przychodów są koszty poniesione z tytułu nieodpłatnego świadczenia, którego celem jest przeciwdziałanie skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy, realizowanego w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na rzecz podmiotów wymienionych w ust. 1, o ile nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

Art. 52zg. Do przychodów nie zalicza się wartości darowizn oraz nieodpłatnych świadczeń, o których mowa w art. 52zf, otrzymanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. przez podatników, o których mowa w art. 52zf ust. 1.

Art. 52zh. Zwalnia się od podatku dochodowego pomoc humanitarną otrzymaną w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. przez podatników będących obywatelami Ukrainy, którzy w tym okresie przybyli z terytorium Ukrainy, na skutek toczących się na tym terytorium działań wojennych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 52zi. Zwalnia się od podatku dochodowego świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 64. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915) w art. 93g w ust. 3 w pkt 1 skreśla się wyrazy „pkt 1”.

Art. 65. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.⁸⁾) po art. 38v dodaje się art. 38w–art. 38z w brzmieniu:

„Art. 38w. 1. Kosztem uzyskania przychodów są koszty wytworzenia lub cena nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy:

- 1) organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących na terytorium Ukrainy,

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1927, 2105, 2106, 2269 i 2427.

- 2) jednostkom samorządu terytorialnego,
- 3) Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
- 4) podmiotom wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Ukrainy działalność leczniczą lub działalność z zakresu ratownictwa medycznego

– o ile koszty wytworzenia lub cena nabycia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

2. Kosztem uzyskania przychodów są koszty poniesione z tytułu nieodpłatnego świadczenia, którego celem jest przeciwdziałanie skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy, realizowanego w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na rzecz podmiotów wymienionych w ust. 1, o ile nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

Art. 38x. Do przychodów nie zalicza się wartości darowizn i nieodpłatnych świadczeń, o których mowa w art. 38w, otrzymanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. przez podatników, o których mowa w art. 38w ust. 1.

Art. 38y. Dla celów obliczenia straty oraz udziału dochodów w przychodach, o których mowa w art. 24ca ust. 1, nie uwzględnia się kosztów uzyskania przychodów, o których mowa w art. 38w, poniesionych w okresie wskazanym w tym przepisie.

Art. 38z. Zwalnia się od podatku dochodowego świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 66. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2021 poz. 790, 1559 i 2232) w art. 7:

- 1) w ust. 2i w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) lekarz albo lekarz dentysta udziela świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...).”;

- 2) po ust. 16 dodaje się ust. 16a w brzmieniu:

„16a. Lekarz lub lekarz dentysta, posiadający warunkowe prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 13, może w ramach wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentystry udzielać świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych

udzielających świadczeń osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wykonywanie zawodu w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ofiarom konfliktu zbrojnego na Ukrainie nie wymaga zgody, o której mowa w ust. 16.”.

Art. 67. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834) w art. 7a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Powiaty, związki i stowarzyszenia powiatów mogą udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej, społecznościom lokalnym i regionalnym innych państw. Podstawą udzielania tej pomocy jest uchwała organu stanowiącego powiatu, związku powiatów lub właściwego organu statutowego stowarzyszenia powiatów.”.

Art. 68. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834) w art. 8a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Województwa mogą udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej, społecznościom lokalnym i regionalnym innych państw. Podstawą udzielania tej pomocy jest w uchwała sejmiku województwa.”.

Art. 69. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1108 i 1918) w art. 74 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Świadczenia pieniężnego można udzielić obywatelowi Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...), bez konieczności zgłoszenia się w ośrodku.”.

Art. 70. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64, 91 i 526.

„13) art. 34 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 188 po ust. 2c dodaje się ust. 2d w brzmieniu:

„2d. Fundusz przetwarza dane osobowe osób uprawnionych do świadczeń opieki zdrowotnej, innych niż określone w ust. 2, w celu:

- 1) potwierdzenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej;
- 2) rozliczania kosztów świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych osobom uprawnionym;
- 3) kontroli rodzaju, zakresu i przyczyny udzielanych świadczeń;
- 4) potwierdzenia udzielenia świadczeń;
- 5) kontroli przestrzegania zasad legalności, gospodarności, rzetelności i celowości finansowania udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej.”.

Art. 71. W ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 289) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„Art. 26a. 1. Nie popełnia przestępstwa sprawca, w szczególności pracownik samorządowy zatrudniony na podstawie wyboru, czynu zabronionego określonego w art. 231 § 1 lub 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, 2045 i 2447) oraz nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych czyn, jeżeli:

- 1) miał miejsce w czasie:
 - a) trwania wojny napastniczej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej lub działań zbrojnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, terytorium Państwa-Strony Traktatu Północnoatlantyckiego albo na terytorium innego państwa graniczącego z Rzeczpospolitą Polską lub okupacji na tych terytoriach lub
 - b) obowiązywania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu klęski żywiołowej, stanu wyjątkowego albo stanu wojennego, lub
 - c) obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, oraz
- 2) sprawca działał w celu:
 - a) ochrony życia lub zdrowia wielu osób lub
 - b) mienia wielkiej wartości, lub
 - c) dobra o szczególnym znaczeniu dla kultury, oraz

- 3) korzyść uzyskana lub w sposób uzasadniony oczekiwana przewyższa negatywne skutki wynikające z naruszenia prawa przez sprawcę, oraz
- 4) uzyskanie korzyści lub jej uzasadnione oczekiwanie nie byłoby możliwe lub byłoby istotnie utrudnione, jeżeli czyn nie zostałby popełniony.

2. Przepis ust. 1 pkt 3 i 4 ma także zastosowanie, jeżeli czyn miał zapobiegać przestępczości o charakterze terrorystycznym na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 72. W ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 261) po art. 7 dodaje się art. 7a–art. 7c w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. W sytuacji kryzysowej Prezes Rady Ministrów może, z własnej inicjatywy albo na wniosek Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub ministra kierującego działem administracji rządowej, wydawać polecenia obowiązujące:

- 1) organy administracji rządowej;
- 2) państwowe osoby prawne oraz państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną;
- 3) organy jednostek samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
- 4) osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców.

2. Polecenia, o których mowa w ust. 1, są wydawane w celu:

- 1) zapewnienia właściwego funkcjonowania, ochrony, wzmocnienia lub odbudowy infrastruktury krytycznej;
- 2) przejęcia kontroli nad sytuacją kryzysową, której wpływ na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia lub środowiska, jest szczególnie negatywny;
- 3) usunięcia skutków sytuacji kryzysowej, o której mowa w pkt 2.

3. Polecenia, o których mowa w ust. 1, są wydawane w drodze decyzji administracyjnej, podlegają natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia oraz nie wymagają uzasadnienia.

4. Polecenia, o których mowa w ust. 1, mogą być uchylone lub zmieniane, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Ich uchylenie lub zmiana nie wymaga zgody stron.

5. Polecenia, o których mowa w ust. 1, nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej, a także nie mogą dotyczyć

czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń.

6. Zadania nałożone w trybie, o którym mowa w ust. 1, są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 7b. 1. Wydając polecenie, o którym mowa w art. 7a ust. 1, wobec podmiotów, o których mowa w art. 7a ust. 1 pkt 4, Prezes Rady Ministrów wyznacza ministra kierującego działem administracji rządowej odpowiedzialnego za zawarcie umowy z podmiotem albo wyznacza do jej zawarcia Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2. Wykonywanie zadań objętych poleceniem wydanym w stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 7a ust. 1 pkt 4, następuje na podstawie umowy zawartej z podmiotem przez ministra kierującego działem administracji rządowej albo przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i jest finansowane ze środków budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest, odpowiednio, minister albo Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3. W przypadku niezawarcia umowy, o której mowa w ust. 2, zadania objęte poleceniem są wykonywane na podstawie decyzji, o której mowa w art. 7a ust. 3. W takim przypadku decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i jest finansowana ze środków, o których mowa w ust. 2.

Art. 7c. 1. Do zamówień na usługi lub dostawy niezbędne do realizacji poleceń, o których mowa w art. 7a ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25).

2. Zamawiający, w terminie 7 dni od dnia udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o udzieleniu tego zamówienia, w której podaje:

- 1) nazwę (firmę) i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio ilości rzeczy lub innych dóbr oraz zakresu usług;
- 4) cenę albo cenę maksymalną, jeżeli cena nie jest znana w chwili zamieszczenia ogłoszenia;

- 5) wskazanie okoliczności faktycznych uzasadniających udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.”.

Art. 73. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 112aa w ust. 3:

1) w pkt 5 na końcu dodaje się przecinek i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) planowanych wydatków Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...), oraz wydatków lub kosztów organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, których źródłem finansowania są środki Funduszu Pomocy, do których nie mają zastosowania ust. 2 i 2a:

- a) określonych w planie finansowym Funduszu Pomocy zatwierdzonym w terminie, o którym mowa w art. 11 ust. 31 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- b) w wysokości określonej w planie, o którym mowa w art. 11 ust. 27 – w przypadku niezatwierdzenia planu finansowego w terminie wymienionym w art. 11 ust. 31”;

2) część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– oraz powiększona o kwotę prognozowanych na rok n działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych, jeżeli wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w projekcie ustawy budżetowej na rok n przedłożonym Sejmowi, stanowi nieprzekraczalny limit wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1, i państwowych jednostek budżetowych z wyłączeniem organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, w pkt 7 i 8 z wyłączeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także funduszy

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270.

utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, oraz z wyłączeniem Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.”.

Art. 74. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510, 1000, 1641 i 1978 oraz z 2022 r. poz. 350) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8:

a) pkt 23 otrzymuje brzmienie:

„23) seria, numer i data ważności ważnego dokumentu podróży cudzoziemca lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo, a w przypadku osoby, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...), oznaczenie dokumentu, na podstawie którego dokonano ustalenia tożsamości osoby;”;

b) w pkt 24a w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) UKR – w przypadku obywateli Ukrainy, którym numer PESEL nadano na podstawie art. 4 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;”;

2) w art. 17 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy – w stosunku do osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3, z wyjątkiem dzieci, o których mowa w pkt 1, a także w stosunku do osób, którym numer PESEL jest nadawany na podstawie art. 4 ustawy o z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;”.

Art. 75. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków medycznych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 463) w art. 45a w pkt 4:

1) w lit. b tiret piąte otrzymuje brzmienie:

„– 6 – w przypadku osoby spoza Unii Europejskiej objętej ubezpieczeniem zdrowotnym w Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadającej numeru PESEL, albo osoby innej niż ubezpieczony, posiadającej uprawnienia do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej zgodnie z przepisami wymienionymi w art. 12 ustawy o świadczeniach, albo”;

2) w lit. c tiret piąte otrzymuje brzmienie:

„– 6 – dla numeru paszportu lub innego dokumentu ze zdjęciem potwierdzającego tożsamość – w przypadku cudzoziemca objętego ubezpieczeniem zdrowotnym w Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadającego numeru PESEL, albo osoby innej niż ubezpieczony, posiadającej uprawnienia do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej zgodnie z przepisami wymienionymi w art. 12 ustawy o świadczeniach, albo”.

Art. 76. W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 479 i 1559) w art. 35a:

1) w ust. 10 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) pielęgniarka albo położna udziela świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...).”;

2) po ust. 21 dodaje się ust. 21a w brzmieniu:

„21a. Pielęgniarka albo położna, posiadająca warunkowe prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 18, może w ramach wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej udzielać świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń osobom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wykonywanie zawodu w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ofiarom konfliktu zbrojnego na Ukrainie nie wymaga zgody, o której mowa w ust. 21.”.

Art. 77. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354 oraz z 2022 r. poz. 91) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 449 w ust. 2 w pkt 18 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 19 w brzmieniu:

„19) rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 450:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1–12, 16, 17 i 19, udostępnia się następującym podmiotom, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań:”;

b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 1–12, 16 i 19, udostępnia się:”;

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 19, udostępnia się Narodowemu Funduszowi Zdrowia.”.

Art. 78. W ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2021 r. poz. 823 oraz z 2022 r. poz. 350) w art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych, konsul może na piśmie upoważnić na czas określony do wykonywania określonych czynności:

- 1) członków personelu dyplomatyczno-konsularnego albo personelu pomocniczego w rozumieniu ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej;
- 2) osoby zatrudnione w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej na podstawie umowy o pracę zawartej zgodnie z prawem państwa przyjmującego oraz na podstawie powołania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162), w tym osoby zatrudnione na czas wykonywania funkcji w placówce przez członka rodziny.”.

Art. 79. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2234) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W celu zapewnienia telekomunikacji w związku z wydarzeniami, w szczególności imprezami masowymi lub zgromadzeniami, podczas których może wystąpić zdarzenie o charakterze terrorystycznym albo zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego, operator telekomunikacyjny jest uprawniony, a na żądanie ministra właściwego do spraw informatyzacji lub organu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i porządek publiczny obowiązany, do:

- 1) instalowania tymczasowych instalacji radiokomunikacyjnych wraz z antenowymi konstrukcjami wsporczymi, w szczególności stacji bazowych ruchomej sieci telekomunikacyjnej, także na obiektach budowlanych niezwiązanych trwale z gruntem,
- 2) budowy, przebudowy lub instalowania infrastruktury przewodowej i innych urządzeń lub infrastruktury w zakresie niezbędnym do uruchomienia i prawidłowej eksploatacji instalacji, o których mowa w pkt 1, przy czym wykonywanie prac oraz posadowiona infrastruktura nie może powodować zagrożenia życia lub bezpieczeństwa mienia

– na okres nie dłuższy niż 30 dni albo na okres nie dłuższy niż wskazany w żądaniu tego ministra lub organu.”,

- b) ust. 3–5 otrzymują brzmienie:

„3. Wykonywanie prac, o których mowa w ust. 1:

- 1) nie wymaga:
 - a) decyzji o pozwoleniu na budowę, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88), lub zgłoszenia, o którym mowa w art. 30 tej ustawy,
 - b) decyzji, o której mowa w art. 39 ust. 3 i 7 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376 i 1595 oraz z 2022 r. poz. 32),
 - c) zawarcia umowy w sprawie użytkowania gruntów pokrytych wodami, o której mowa w art. 261 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 i 2368 oraz z 2022 r. poz. 88 i 258),
- 2) w przypadku, gdy wykonywanie tych prac ma nastąpić w obrębie pasa drogowego drogi publicznej – może nastąpić po poinformowaniu właściwego zarządcy drogi o planowanym zakresie zajęcia pasa drogowego, przy czym nie

jest wymagane sporządzenie projektu organizacji ruchu, o którym mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 12 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450, z późn. zm.¹¹⁾) oraz nie pobiera się opłaty, o której mowa w art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;

- 3) w przypadku, gdy do wykonywania tych prac możliwe jest wykorzystanie kanału technologicznego, o którym mowa w art. 39 ust. 6 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, udostępnienie kanału technologicznego następuje niezwłocznie pod nadzorem zarządcy drogi i nie pobiera się opłaty, o której mowa w art. 39 ust. 7g tej ustawy.

4. Przystąpienie do eksploatacji instalacji, o których mowa w ust. 1, jest możliwe przed doręczeniem właściwemu organowi ochrony środowiska zgłoszenia, o którym mowa w art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127 i 2269). W takim przypadku zgłoszenie doręcza się właściwemu organowi w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia eksploatacji tej instalacji. Przepisów art. 152 ust. 4–4c oraz art. 152b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska nie stosuje się.

5. Na rzecz operatora telekomunikacyjnego, który wykonuje prace, o których mowa w ust. 1, nieruchomość można obciążyć służebnością polegającą na tym, że może on wykonywać te prace i korzystać w okresie, o którym mowa w tym przepisie, z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem urządzeń, o których mowa w ust. 1.”;

- 2) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Prezes Rady Ministrów, mając na względzie możliwość wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym albo zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, może, w drodze zarządzenia, ograniczyć publiczny dostęp do wykazów, rejestrów, baz danych i systemów teleinformatycznych zawierających dane lokalizacyjne infrastruktury technicznej.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 463, 694, 720, 1641, 1997, 2165, 2269 i 2328.

2. W zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, wskazuje się wykazy, rejestry, bazy danych oraz systemy teleinformatyczne, do których ograniczony zostaje dostęp publiczny, oraz okres tego ograniczenia.

3. Dysponenci wykazów, rejestrów, baz danych i systemów teleinformatycznych wskazanych w zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, ograniczają do nich publiczny dostęp zgodnie z tym zarządzeniem niezwłocznie.”.

Art. 80. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 439) w art. 16 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Związek metropolitalny może udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej, społecznościom lokalnym i regionalnym innych państw. Podstawą udzielania tej pomocy jest w uchwała zgromadzenia.”.

Art. 81. W ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1582) w art. 25 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, Agencja nie zamieszcza imion i nazwisk obywateli państw, których dotyczy ta zgoda, oraz nazw podmiotów działających na terytorium tych państw, na listach, o których mowa w ust. 3, oraz nie udostępnia informacji o tych osobach i podmiotach posiadanych w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 2, na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 oraz z 2021 r. poz. 1598 i 1641).”.

Art. 82. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Art. 9a. 1. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego określonego w art. 296 § 1, 1a, 3 lub 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, 2045 i 2447), jeżeli:

- 1) miał miejsce w czasie:
 - a) trwania wojny napastniczej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej lub działań zbrojnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, terytorium Państwa-Strony Traktatu Północnoatlantyckiego albo na terytorium innego państwa graniczącego z Rzeczpospolitą Polską lub okupacji na tych terytoriach lub

- b) obowiązywania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu klęski żywiołowej, stanu wyjątkowego albo stanu wojennego, lub
 - c) obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, oraz
- 2) sprawca działał w celu:
- a) ochrony życia lub zdrowia wielu osób lub
 - b) mienia wielkiej wartości, lub
 - c) dobra o szczególnym znaczeniu dla kultury, oraz
- 3) korzyść uzyskana lub w sposób uzasadniony oczekiwana przewyższa negatywne skutki wynikające z naruszenia prawa przez sprawcę, oraz
- 4) uzyskanie korzyści lub jej uzasadnione oczekiwanie nie byłoby możliwe lub byłoby istotnie utrudnione, jeżeli czyn nie zostałby popełniony.

2. Przepis ust. 1 pkt 3 i 4 ma także zastosowanie, jeżeli czyn miał zapobiegać przestępności o charakterze terrorystycznym na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 83. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232) w art. 327 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ukończenie studiów na określonym poziomie przez cudzoziemca, który uzyskał status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub obywatela polskiego, który wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia ... o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. ...), lub obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 drugiej z powołanych ustaw, którzy nie dysponują dyplomem ukończenia studiów, może być potwierdzone w drodze postępowania w sprawie potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie.”.

Art. 84. W ustawie z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1978) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 6 dodaje art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. Minister właściwy do spraw informatyzacji ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej komunikat określający dzień wejścia w życie art. 1 pkt 3, art. 3 pkt 2 i 3 w zakresie art. 32 ust. 6–8 i pkt 6–8 oraz art. 4 pkt 2 i 4 ustawy. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 14 dni przed dniem wejścia w życie wskazanych przepisów ustawy.”;

2) w art. 8:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) art. 1 pkt 3, art. 3 pkt 2 i 3 w zakresie art. 32 ust. 6–8 i pkt 6–8 oraz art. 4 pkt 2 i 4, które wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 6a;”;

b) uchyla się pkt 3,

c) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) art. 6a, który wchodzi w życie z dniem 2 czerwca 2022 r.”.

Art. 85. W ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. poz. 350) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 104 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy likwiduje się prowadzone na podstawie ustawy zmienianej w art. 98 ewidencje paszportowe oraz centralną ewidencję wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.”;

2) art. 105 otrzymuje brzmienie:

„Art. 105. Dokumenty paszportowe wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność do upływu terminów w nich określonych.”;

3) po art. 110 dodaje się art. 110a w brzmieniu:

„Art. 110a. Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej komunikat określający dzień wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wydawanie dokumentów paszportowych zgodnie z przepisami niniejszej ustawy. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 14 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.”;

4) art. 111 otrzymuje brzmienie:

„Art. 111. Ustawa wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie wydanym na podstawie art. 110a, z wyjątkiem:

- 1) art. 98, który wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia komunikatu;
- 2) art. 110a, który wchodzi w życie z dniem 27 marca 2022 r.”.

Art. 86. 1. W roku akademickim 2021/2022 uczelnia może dokonać zmian w uchwale, o której mowa w art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustalającej warunki, tryb, termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób przeprowadzenia tej rekrutacji na studia rozpoczynające się w drugim semestrze roku akademickiego 2021/2022 oraz w roku akademickim 2022/2023.

2. Do dnia 30 września 2022 r. do zmiany regulaminu studiów, w zakresie niezbędnym do przyjęcia na studia osób, które w dniu 24 lutego 2022 r. były studentami uczelni działających na terytorium Ukrainy, nie stosuje się art. 75 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Termin uzgodnienia regulaminu z samorządem studenckim wynosi 5 dni roboczych, a w przypadku braku uzgodnienia, regulamin wchodzi w życie na mocy ponownej uchwały senatu podjętej zwykłą większością głosów jego statutowego składu.

3. Rektor może zmienić organizację roku akademickiego 2021/2022 określoną w aktach wewnętrznych uczelni.

4. W roku akademickim 2021/2022 zajęcia na studiach stacjonarnych i studiach niestacjonarnych mogą być prowadzone łącznie w zakresie niezbędnym do umożliwienia odbywania studiów przez osoby, o których mowa w ust. 2.

Art. 87. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Granicznej, włączy dane przetwarzane w rejestrze, o którym mowa w art. 3 ust. 3, do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o którym mowa w art. 449 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 77, w terminie do dnia 1 stycznia 2023 r.

2. Do czasu włączenia danych, o których mowa w ust. 1, do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców Komendant Główny Straży Granicznej zapewni ich udostępnienie w drodze teletransmisji danych:

- 1) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 2) Szefowi Agencji Wywiadu,
- 3) Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego,

- 4) Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego,
- 5) Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego,
- 6) ministrowi właściwemu do spraw zdrowia,
- 7) ministrowi właściwemu do spraw pracy,
- 8) ministrowi właściwemu do spraw rodziny,
- 9) Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców,
- 10) organom Policji,
- 11) Komendantowi Służby Ochrony Państwa.
- 12) organom Krajowej Administracji Skarbowej,
- 13) wojewodom,
- 14) powiatom,
- 15) gminom,
- 16) Narodowemu Funduszowi Zdrowia,
- 17) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych,
- 18) Państwowej Inspekcji Pracy,
- 19) Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 20) jednostce podległej ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, właściwej w zakresie systemów informacyjnych ochrony zdrowia
– w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań;
- 21) organowi właściwemu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w celu realizacji zadania, o którym mowa w art. 22c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny.

3. Do czasu włączenia danych, o których mowa w ust. 1, do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców Komendant Główny Straży Granicznej udostępnia sądom i prokuraturom dane na pisemny wniosek bezzwłocznie.

Art. 88. W przypadku gdy terminy na dokonanie czynności wynikające z ustawy przez obywateli Ukrainy, którzy opuścili terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, upływają przed dniem wejścia w życie ustawy, ulegają one przedłużeniu do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustawa weszła w życie.

Art. 89. 1. Pomoc, o której mowa w art. 9, może być zapewniona obywatelom Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.

2. Jednostki samorządu terytorialnego, związki jednostek samorządu terytorialnego, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego oraz związek metropolitalny mogą wydatkować środki na pomoc obywatelom Ukrainy i pomoc społecznościom lokalnym i regionalnym innych państw w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.

Art. 90. Przepis art. 34 stosuje się do rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych obywatelom Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, udzielonych od dnia 24 lutego 2022 r.

Art. 91. W sprawach dotyczących uznania lub odmowy uznania obywatela Ukrainy za osobę bezrobotną wszczętych i niezakończonych do dnia 24 lutego 2022 r. stosuje się przepis art. 19 ust. 6.

Art. 92. 1. W celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań wynikających z ustawy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy Minister Sprawiedliwości użycza jednostce samorządu terytorialnego nieruchomość pozostającą w zarządzie trwałym zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich, jako tymczasowe miejsce zakwaterowania.

2. Użyczenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze porozumienia zawartego pomiędzy dyrektorem zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich a organem wykonawczym (wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta) jednostki samorządu terytorialnego.

3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2 zawiera:

- 1) okres obowiązywania porozumienia;
- 2) zakres realizowanych zadań, w szczególności prowadzenie zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, a także udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży będących obywatelami Ukrainy;
- 3) zasady udzielania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego rodzicom lub opiekunowi prawnemu dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy;
- 4) zasady organizacji wyżywienia obywateli Ukrainy.

4. Na mocy porozumienia, o którym mowa w ust. 2, dyrektor zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich pozostaje dyrektorem placówki będącej tymczasowym miejscem

zakwaterowania. Pracownicy zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich pozostają pracownikami placówki będącej tymczasowym miejscem zakwaterowania.

5. Dyrektor placówki będącej tymczasowym miejscem zakwaterowania określi zakres nowych zadań i obowiązków pracownikom tej placówki zgodnie z zadaniami określonymi w ustawie.

Art. 93. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, określi zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich, które zostaną użyczone jednostkom samorządu terytorialnego na potrzeby pomocy obywatelom Ukrainy jako tymczasowe miejsca zakwaterowania.

2. Minister Sprawiedliwości, po ustaniu przesłanek wynikających z ustawy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, przywraca regulaminową działalność zakładu i schroniska.

Art. 94. Minister Sprawiedliwości w celu tymczasowej relokacji nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich wyznacza zakłady i schroniska, do których nastąpi przeniesienie nieletnich.

Art. 95. W przypadku, o którym mowa w art. 60b ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 576 oraz z 2022 r. poz. 501), obywatel Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może podać rodzaj, numer i serię, o ile dokument je zawiera, dokumentu podróży lub innego dokumentu ze zdjęciem umożliwiającemu ustalenie tożsamości.

Art. 96. Do wydatków wynikających z niniejszej ustawy nie stosuje się art. 50 ust. 1a–1c, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 97. W roku 2022 w celu realizacji zadań wynikających z ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wiosek Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, może dokonać przeniesień wydatków zaplanowanych w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych pomiędzy działami klasyfikacji wydatków budżetu państwa.

Art. 98. 1. Polecenia i porozumienia realizowane przez wojewodę na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135) i ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 261 i ...), w celu zapewnienia współdziałania organów administracji rządowej

i samorządowej działających w województwie zawarte od dnia 24 lutego 2022 r. w zakresie pomocy udzielonej obywatelom Ukrainy, zachowują moc do dnia 31 maja 2022 r.

2. Do poleceń, o których mowa w ust. 1, nie ma zastosowania art. 9 ust. 13.

Art. 99. Samorządowy zakład budżetowy, który realizuje zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, może otrzymać dotacje z budżetu jednostki samorządu terytorialnego przekraczające 50% kosztów jego działalności.

Art. 100. W roku 2022 raty części oświatowej, wyrównawczej, równoważącej i regionalnej subwencji ogólnej mogą być przekazywane wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego w terminach wcześniejszych niż określone w art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 101. 1. Ustalając relację, o której mowa w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, planowane wydatki bieżące pomniejsza się o planowane wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

2. Ocena spełnienia zasady określonej w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych następuje z uwzględnieniem wykonanych wydatków bieżących pomniejszonych o wykonane wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie były one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

3. Ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego na rok 2023 i lata kolejne, wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

Art. 102. W celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa do:

- 1) dokonania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;
- 2) dokonywania czynności, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) dokonywania zmian w wieloletniej prognozie finansowej oraz w planie wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego związanych z wprowadzeniem nowych inwestycji lub zakupów inwestycyjnych przez jednostkę, o ile zmiana ta nie pogorszy wyniku budżetu tej jednostki.

Art. 103. Z budżetu państwa mogą być udzielane właściwym jednostkom samorządu terytorialnego dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W przypadku dofinansowania zadań własnych bieżących i inwestycyjnych kwota dotacji może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania.

Art. 104. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 24 lutego 2022 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 9 ust. 7–13 i art. 78, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 85, który wchodzi w życie z dniem 27 marca 2022 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zwany dalej „projektem ustawy”, ma na celu stworzenie szczególnej regulacji prawnej zapewniającej doraźną podstawę prawną do legalnego pobytu obywatelom Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju pochodzenia i wjechali, posiadając stosowne uprawnienie wjazdowe, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W dniu 24 lutego 2022 r. doszło do ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. W wyniku tych zdarzeń w kierunku terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zaczęły kierować się tysiące obywateli Ukrainy, poszukujących schronienia. Z uwagi na powyższe, konieczne stało się opracowanie rozwiązań prawnych skierowanych do opisanej wyżej grupy cudzoziemców.

Niniejszy projekt ustawy stanowi próbę odpowiedzi ustawodawcy na problemy, jakie w wyniku tej sytuacji powstały w sferze zapewnienia legalności pobytu osób przybywających z terytorium Ukrainy.

Projektowana ustawa ma być ustawą szczególną, istniejącą obok obowiązujących aktów prawnych w obszarze migracji i azylu, w szczególności ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o cudzoziemcach”, oraz ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1108 i 1918) zwanej dalej „ustawą o udzielaniu cudzoziemcom ochrony”.

Podstawa prawna dla pobytu uznawanego za legalny w okresie 18 miesięcy od wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy przewiduje w pierwszej kolejności ustanowienie szczególnej podstawy prawnej dla uznania za legalny pobytu obywateli Ukrainy.

Projekt ustawy reguluje również:

- 1) szczególne zasady powierzenia pracy obywatelom Ukrainy, przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pomoc udzielaną przez wojewodów, jednostki samorządu terytorialnego oraz przez inne podmioty obywatelom Ukrainy;
- 3) utworzenie Funduszu Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy;

- 4) niektóre uprawnienia obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny;
- 5) szczególne zasady przedłużania okresów legalnego pobytu obywateli Ukrainy oraz wydanych im przez organy polskie dokumentów dotyczących uprawnień w zakresie wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) niektóre uprawnienia obywateli polskich i obywateli Ukrainy będących studentami, nauczycielami akademickimi lub pracownikami naukowymi wjeżdżającymi z terytorium Ukrainy;
- 7) szczególne regulacje dotyczące kształcenia, wychowania i opieki dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, w tym wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych w tym zakresie;
- 8) szczególne zasady organizacji i funkcjonowania uczelni w związku z zapewnianiem miejsc na studiach dla obywateli Ukrainy;
- 9) szczególne zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez obywateli Ukrainy, przebywających legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy przewiduje podstawę prawną uznania pobytu obywateli Ukrainy za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r., w sytuacji kiedy wjechał on legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy, do dnia określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów i zadeklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Do określenia okresu pobytu uznawanego za legalny zastosowanie będzie miał art. 57 § 3a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052), zwanego dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”.

Projekt ustawy przewiduje, iż rozwiązania dotyczące uznania pobytu za legalny nie będą miały zastosowania do obywateli Ukrainy:

- 1) posiadających:
 - a) zezwolenie na pobyt stały,
 - b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - c) zezwolenie na pobyt czasowy,
 - d) status uchodźcy,
 - e) ochronę uzupełniającą,
 - f) zgodę na pobyt tolerowany;
- 2) którzy:

- a) złożyli w Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone,
- b) zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 28 ust. 1 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub których takie deklaracje zamiaru dotyczą.

W projektowanym akcie prawnym przewidziano upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, daty stanowiącej ostatni dzień okresu, w którym legalny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy obywatela Ukrainy deklarującego zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej skutkuje tym, że pobyt tego cudzoziemca na tym terytorium będzie uznawany za legalny. Wydając rozporządzenie, Rada Ministrów będzie brała pod uwagę liczbę cudzoziemców napływających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sytuację ludności cywilnej i perspektywy zakończenia działań wojennych na terytorium Ukrainy oraz względy obronności, bezpieczeństwa państwa oraz względy ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Należy podkreślić, iż zaproponowane wyżej rozwiązanie prawne będzie dotyczyło jedynie obywateli Ukrainy, którzy zadeklarowali zamiar dalszego pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W opisanej wyżej sytuacji projektowane przepisy przewidują, iż w przypadku gdy wjazd obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej, jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie rejestrowany po złożeniu wniosku w organie gminy o nadanie numeru PESEL.

Komendant Główny Straży Granicznej będzie prowadził w systemie teleinformatycznym Straży Granicznej rejestr obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium drugiego z tych państw oraz którzy złożyli wniosek o nadanie numeru PESEL, zwany dalej „rejestrem”.

W rejestrze będą przechowywane dane o obywatelu Ukrainy (imię (imiona) i nazwisko (nazwiska), data urodzenia, obywatelstwo (obywatelstwa), narodowość, jeżeli jest znana, płeć, seria i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy, numer PESEL, jeśli został nadany), informacje o dacie przekroczenia granicy i złożenia ww. wniosku oraz

informacja o dacie końcowej okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznawanego za legalny.

Komendant Główny Straży Granicznej umieści dane w rejestrze w terminie 30 dni od dnia przekazania przez organy gminy informacji o złożeniu wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1.

Uprawnienie obywatela Ukrainy do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznawanego za legalny, zgodnie z projektowanymi przepisami prawa, będzie niezależne od innych uprawnień do wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z przepisów prawa. Ponadto projekt ustawy stanowi, iż wyjazd na okres do 1 miesiąca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie pozbawi go tego uprawnienia.

Projektowana ustawa zakłada nadanie obywatelom Ukrainy przybyłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy, numeru PESEL, który pozwoli na realizację szeregu usług publicznych na rzecz tych osób. W tym celu w projekcie ustawy proponuje się specjalny tryb uzyskania numeru PESEL na wniosek zawierający katalog podstawowych danych. Będzie to odformalizowana procedura umożliwiająca uzyskanie numeru PESEL bez konieczności wykazywania podstawy prawnej dla jego posiadania. Wzór wniosku zostanie ogłoszony w Biuletynie Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw informatyzacji. Do wniosku będzie dołączana fotografia osoby, której numer PESEL jest nadawany, i zostaną pobrane jej odciski palców. Fotografia oraz odciski palców będą gromadzone w systemie teleinformatycznym, w którym jest prowadzony Rejestr Dowodów Osobistych. System ten posiada już odpowiednią infrastrukturę sprzętową do pobierania odcisków palców i skanowania fotografii. W zakresie wymogów stawianych fotografii i pobierania odcisku palców odwołano się do regulacji ustawy o dowodach osobistych, przy czym zliberalizowano niektóre wymogi dotyczące fotografii. Zrezygnowano z pobierania odcisków palców dzieci do lat 12. Dane z tego rejestru nie będą usuwane. Gromadzenie wizerunku osoby, której PESEL jest nadawany, oraz jej odcisków palców ma na celu zapewnienie możliwości weryfikacji tożsamości osoby w oparciu o niezaprzeczalne cechy biometryczne, co znajduje uzasadnienie w bezpieczeństwie Państwa jak i samych osób, którym numer PESEL jest nadawany. W związku z rejestracją osób na podstawie różnych dokumentów, których autentyczność trudno jest potwierdzić, za celowe uznano rejestrowanie cech biometrycznych pozwalających w razie konieczności na dokonanie weryfikacji osób fizycznych. W ramach tworzonego rejestru zbierane będą także dane dotyczące daty wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz daty złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL,

których gromadzenie jest niezbędne w celu przekazania wraz z zestawem danych osobowych do rejestru prowadzonego przez Komendanta Głównego Straży Granicznej. Dotyczy to osób, które nie zostały zarejestrowane przez Straż Graniczną podczas przekraczania granicy.

Numer PESEL zostanie nadany po ustaleniu tożsamości osoby w oparciu o dostępne (w tym unieważnione) dokumenty jak paszport, dowód osobisty, ale także karta Polaka, czy prawo jazdy. W przypadku dzieci dopuszcza się także akt urodzenia. W skrajnych przypadkach umożliwia się nadanie numeru PESEL na podstawie stosowanego oświadczenia wnioskodawcy. W przypadku oświadczenia nie będzie to możliwe, jeżeli weryfikacja z systemem Komendanta Głównego Straży Granicznej wykaże, że osoba jest zarejestrowana w tym systemie i dysponuje dokumentem pozwalającym na ustalenie tożsamości. Oznaczenie dokumentu, na podstawie którego nadano numer PESEL, wraz z danymi osoby oraz informacją o obywatelstwie zostanie zarejestrowana w rejestrze PESEL. Dodatkowo w rejestrze PESEL wprowadza się nową kategorię oznaczenia cudzoziemca, tj. UKR w celu wyszczególnienia numerów PESEL osób, którym numer został nadany w trybie specjalnym. Kopia dokumentu, na podstawie którego dokonano ustalenia tożsamości lub oświadczenie wnioskodawcy, będzie przechowywana razem z wnioskiem o nadanie numeru PESEL. Projekt przewiduje obowiązkowość nadania numeru PESEL z pobraniem cech biometrycznych (wizerunek, odciski palców), a w przypadku ich niepobrania w wyniku innych okoliczności, niż przewidziane w projekcie ustawy wyjątki - numer PESEL zostanie anulowany.

W celu zastosowania tożsamych zasad np. zmiany numeru PESEL czy usuwania niezgodności w danych osoby zastosowano odwołanie do ustawy o ewidencji ludności, która przewiduje mechanizmy regulujące działanie rejestru PESEL.

Dane zgromadzone w tworzonej rejestrze w ramach systemu teleinformatycznego Rejestru Dowodów Osobistych będą udostępniane w trybie teletransmisji danych enumeratywnie wymienionemu katalogowi podmiotów.

W celu ułatwienia dostępu do usług publicznych online przewiduje się, że wraz z nadaniem numeru PESEL obywatele Ukrainy będą mogli uzyskać profil zaufany. Proponowana procedura zakłada, że przy składaniu wniosku o numer PESEL będzie możliwe zaznaczenie opcji umożliwiającej wpisanie danych do rejestru danych kontaktowych, o którym mowa w art. 20h ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (RDK), i jednoczesne wnioskowanie o profil zaufany. Takie połączenie jednoczesnego wnioskowania o wpis do RDK i profil zaufany pozwoli na wykorzystanie już istniejących, sprawdzonych mechanizmów zapewniających weryfikację czy podany numer telefonu komórkowego pozostaje w dyspozycji wnioskodawcy, a nie osoby trzeciej, co ma kluczowe znaczenie dla

bezpieczeństwa osób wnioskujących i całego publicznego systemu identyfikacji elektronicznej. Mając na uwadze, że przed nadaniem numeru PESEL następuje weryfikacja tożsamości wnioskodawcy wystarczająca do spełnienia wymagań dla wydania środka identyfikacji elektronicznej na średnim poziomie bezpieczeństwa, o którym mowa w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/1502 z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia minimalnych specyfikacji technicznych i procedur dotyczących poziomów bezpieczeństwa w zakresie środków identyfikacji elektronicznej na podstawie art. 8 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE.L 2015 Nr 235, str. 7), pozwoli to na automatyczne wydanie profilu zaufanego. Profil zaufany będzie mógł być następnie samodzielnie aktywowany przez użytkownika po posłużeniu się jednorazowym hasłem przesyłanym na wcześniej podany i zweryfikowany numer telefonu komórkowego. Uprości to procedurę wydania profilu zaufanego przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa nadal pozwalającego na notyfikację tego środka identyfikacji elektronicznej w Komisji Europejskiej i co za tym idzie uznawania go w całej Unii Europejskiej.

Obecnie aktywacja publicznej aplikacji mobilnej (mObywatel) jest możliwa tylko dla osób posiadających dowód osobisty. Jest tak ponieważ z Rejestru Dowodów Osobistych pobierana jest fotografia umożliwiająca okazanie danych potwierdzających tożsamość na urządzeniu mobilnym (okazanie samych danych bez fotografii osoby prezentującej te dane nie ma sensu, ponieważ nie pozwoli stronie weryfikującej na upewnienie się, że ma faktycznie do czynienia z określoną osobą czy tylko z kimś, kto ma jej telefon komórkowy). Mając na uwadze, że zostanie utworzony specjalny rejestr zawierający fotografie obywateli Ukrainy, którym nadano numer PESEL na podstawie projektowanej ustawy, nie będzie już przeszkód technicznych, aby i oni mogli uzyskać i korzystać z usług publicznej aplikacji mobilnej. Wymaga to jednak umocowania w przepisach, że możliwe jest pobranie do publicznej aplikacji mobilnej fotografii i danych z innego rejestru. W przypadku gdy będzie możliwe pobranie takich danych, pozostałe przepisy dotyczące publicznej aplikacji mobilnej będą mogły być stosowane odpowiednio.

Projekt ustawy określa także zasady udzielania obywatelom Ukrainy pomocy o charakterze socjalnym. Zgodnie z projektowanymi przepisami prawa w uzasadnionych przypadkach wojewoda może zapewnić pomoc tym osobom, polegającą na:

- 1) zakwaterowaniu;
- 2) zapewnieniu całodziennego wyżywienia zbiorowego;

3) zapewnieniu transportu do miejsc zakwaterowania, o którym mowa w pkt 1, między nimi lub do ośrodków prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na podstawie przepisów ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony lub miejsc, w których obywatelom Ukrainy udzielana jest opieka medyczna;

4) finansowaniu przejazdów środkami transportu publicznego do miejsc lub pomiędzy miejscami, o których mowa w pkt 3.

Projekt zakłada, że pomoc może być również udzielana przez inne organy innej administracji publicznej, jednostki podległe lub nadzorowane przez organy administracji publicznej, jednostki sektora finansów publicznych oraz inne organy władzy publicznej.

Projektowane regulacje prawne zakładają, iż do zamówień publicznych niezbędnych do zapewnienia przez wojewodę oraz pozostałe wskazane wyżej organy i jednostki opisanej wyżej pomocy, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25), zwanej dalej „Prawo zamówień publicznych”. Wyłączenie stosowania ww. ustawy wynika ze szczególnej sytuacji, która wymaga natychmiastowego zapewnienia obywatelom Ukrainy zakwaterowania, zapewnienia im transportu, wyżywienia, czy opieki medycznej, a zatem konieczne jest nie tylko udzielenie, ale też wykonanie zamówienia – co uniemożliwiłoby zachowanie terminów koniecznych dla przeprowadzenia postępowania w trybie podstawowym. Dodatkowo sytuacja w Ukrainie ma charakter nieprzewidywalny, prowadzone na jej terytorium działania zbrojne niosą ryzyko wygenerowania znaczącej skali migracji i wiążą się z dodatkowymi okolicznościami zaburzenia porządku publicznego i bezpieczeństwa państwa – co zgodnie z art. 12 Prawa zamówień publicznych umożliwia zastosowanie wyłączenia stosowania ustawy – z uwagi na istotny interes bezpieczeństwa państwa.

Projekt przewiduje, że każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy może być przyznane świadczenie z tego tytułu na podstawie umowy zawartej z gminą nie dłużej niż za okres 60 dni. Mając na względzie zapewnienie środków finansowych, które są niezbędne na finansowanie i wsparcie realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w Banku Gospodarstwa Krajowego planuje się utworzenie Funduszu Pomocy. Środki Funduszu będą służyły finansowaniu lub dofinansowaniu zadań dotyczących udzielania wsparcia na rzecz obywateli Ukrainy, dotkniętych konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, w tym zadań realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jak i poza nim.

Projektowane rozwiązania prawne dotyczące Funduszu Pomocy wzorowane są na aktualnie obowiązujących, szczególnych rozwiązaniach dotyczących finansowania i wsparcia realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, zawartych w ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568, z późn. zm.).

W ramach przepisów dotyczących utworzenia i zasad funkcjonowania omawianego Funduszu przewidziano podstawę materialnoprawną, umożliwiającą dokonywanie wpłat do Funduszu, ze środków budżetu państwa, w tym budżetu środków europejskich, a także z niektórych jednostek sektora finansów publicznych, w tym państwowych funduszy celowych, z przeznaczeniem na zadania realizowane przez Fundusz. Zaproponowano także regulacje, które wspomogą finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy, umożliwiając sprawne i elastyczne zarządzanie środkami publicznymi na ten cel.

W projekcie ustawy wprowadzono rozwiązanie, które umożliwia dostęp do polskiego rynku pracy obywatelom Ukrainy, których pobyt został uznany za legalny. Aby skorzystać z tego rozwiązania, podmiot powierzający wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy jest obowiązany w terminie 7 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiadomić za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – praca.gov.pl właściwy urząd pracy o powierzeniu mu pracy. Niewypełnienie tych warunków oznacza brak możliwości wykonywania pracy bez zezwolenia na pracę. Projektowana regulacja ma na celu wprowadzenie ułatwień w podjęciu pracy przez obywateli Ukrainy migrujących w związku z konfliktem zbrojnym, a jednocześnie zapewnia narzędzia pozwalające monitorować sytuację na lokalnych rynkach pracy.

Projekt ustawy pozwoli na zarejestrowanie się w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy, którzy zdecydują się przybyć do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie projektowanej ustawy. Dzięki tym rozwiązaniom obywatele Ukrainy będą mogli skorzystać z usług rynku pracy w postaci: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń.

Ponadto projekt przewiduje rozwiązanie, zgodnie z którym minister właściwy do spraw pracy zapewnia udostępnienie danych w drodze teletransmisji danych:

- 1) Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 2) Państwowej Inspekcji Pracy,

3) Straży Granicznej,

4) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych,

– w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych.

Ponadto projektowane rozwiązania ułatwią obywatelom Ukrainy dostęp do instrumentów rynku pracy, aktywnych form pomocy oraz skierowanie do zatrudnienia za pośrednictwem urzędów pracy.

Proponuje się również wprowadzić fakultatywne upoważnienie dla ministra właściwego do spraw pracy do wydania rozporządzenia określającego limity dotyczące dostępu do rynku pracy obywateli Ukrainy przebywających legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, kierując się względami bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, ochroną lokalnych rynków pracy oraz zasadą komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich.

Projekt przewiduje umożliwienie podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, na zasadach obowiązujących obywateli polskich, przez obywateli Ukrainy, którzy legalnie przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Legalność pobytu będzie badana w świetle specustawy (m.in. na podstawie art. 2, art. 35 oraz art. 39 – czyli pobyt legalny, zezwolenie na pobyt czasowy, wydłużona wiza) oraz ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przy czym w przypadku tej ostatniej ustawy obejmie ona wszystkie tytuły pobytowe w niej zawarte.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego istnienie tego uprawnienia będzie uzależnione od dokonania wcześniejszej rejestracji obywatela Ukrainy w rejestrze PESEL. W przypadku zaś utraty prawa do legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przedsiębiorca obywatel Ukrainy zostanie wykreślony z CEIDG na zasadach ogólnych.

W porównaniu z obecnie obowiązującym stanem prawnym obywatele Ukrainy legalnie przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oprócz prawa wpisania się do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej uzyskają również prawo zakładania spółki jawnej i partnerskiej.

W projekcie ustawy zaproponowano regulację w art. 21, zgodnie z którą Ochotnicze Hufce Pracy mogą realizować zadania, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na rzecz obywateli Ukrainy, którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i którzy ukończyli 15 lat i nie ukończyli 25 lat.

W związku z masowym wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących obywatelami Ukrainy, którzy opuścili terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zaistniała konieczność wprowadzenia rozwiązań służących zabezpieczeniu dobra małoletnich, którzy przekroczyli granicę bez rodziców lub opiekunów prawnych, a nierzadko bez jakiegokolwiek opieki osób dorosłych. Polskie sądy rodzinne nie mają bowiem możliwości ustanowienia opiekuna prawnego w sytuacji, gdy małoletni jest pozbawiony opieki tylko dlatego, że rodzice znajdują się na terytorium innego państwa. Należy stworzyć takie regulacje prawne, które będą skutecznie chronić szeroko rozumiany interes takiego dziecka. Wyjątkowo trudna sytuacja małoletnich obywateli Ukrainy bez opieki wymaga objęcia ich właściwą formą ochrony, a także zagwarantowania szybkiej możliwości uzyskania dokumentu uprawniającego osobę dorosłą do reprezentowania małoletniego oraz wykonywania pieczy nad jego osobą i majątkiem. Wobec powyższego w projekcie wprowadza się rozwiązania dotyczące opiekuna tymczasowego, określając jego kompetencje oraz procedurę jego ustanawiania przez sąd. Zaakcentowania wymaga, że projektowane rozwiązania są nieznanne dotychczasowemu prawu rodzinnemu i opiekuńczemu, a potrzeba ich skonstruowania powstała w związku z nadzwyczajną sytuacją, jaka nastąpiła na skutek konfliktu zbrojnego w Ukrainie w kontekście konieczności zabezpieczenia w trybie niezwłocznym dobra małoletnich obywateli tego państwa. Opiekun tymczasowy reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad osobą i majątkiem jedynie małoletniego obywatela Ukrainy. Sąd może inaczej orzec o zakresie jego praw i obowiązków. Projekt wprowadza instytucję opiekuna tymczasowego ustanowionego przez sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego, w trybie postępowania nieprocesowego. Postępowanie przed sądem będzie mogło być zainicjowane wnioskiem złożonym przez uprawnione podmioty. Ponadto sąd będzie zobowiązany do wszczęcia z urzędu postępowania o ustanowienie opiekuna tymczasowego po powzięciu jakiegokolwiek informacji o małoletnim. Warunki wniosku zostały określone w projektowanej ustawie. W projektowanym postępowaniu nie będzie się pobierało opłat, a wydatki będzie ponosił Skarb Państwa. Wobec potrzeby zapewnienia sprawności postępowania, w kontekście ochrony dobra dziecka, zostanie wyłączona możliwość wzywania wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych wniosku. W takiej sytuacji sąd będzie zobligowany do podjęcia czynności z urzędu. Pilny charakter spraw tego rodzaju determinuje bezzwłoczne działanie sądu, w tym rozpoznanie sprawy i wydanie orzeczenia kończącego nie później niż w terminie 3 dni od dnia wpływu do sądu wniosku lub powzięcia informacji o konieczności ustanowienia opiekuna tymczasowego. Temu także służy sposób doręczeń zawiadomień i wezwań przewidziany w ustawie. W projekcie wskazano, kogo sąd może

ustanowić opiekunem tymczasowym. Dbając o zapewnienie poczucia bezpieczeństwa małoletniego i kierując się jego dobrem, w pierwszej kolejności sąd winien ustalić, czy funkcję opiekuna tymczasowego można powierzyć krewnemu, powinowatemu lub innej osobie dającej gwarancję należytego wykonywania obowiązków opiekuna, jeżeli wyraziła ona zgodę na ustanowienie jej opiekunem tymczasowym. Dopiero w sytuacji, gdy nie ma takich osób, otwiera się możliwość ustanowienia opiekunem tymczasowym osoby wskazanej przez jednostkę pomocy społecznej właściwej dla miejsca pobytu małoletniego. W aspekcie ochrony interesu małoletniego projekt przewiduje nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego, który sprawuje jednostka pomocy społecznej właściwa według miejsca pobytu małoletniego.

Ponadto, w celu zapewnienia wsparcia materialnego rodzinom ukraińskim oraz osobom będącym obywatelami Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi, w projekcie ustawy proponuje się przyznanie wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, rodzinnego kapitału opiekuńczego świadczenia dobry start oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Zgodnie z projektowanymi przepisami powyższe świadczenia przysługiwać będą po spełnieniu odpowiednich warunków i kryteriów określonych w ustawach i przepisach wykonawczych regulujących te świadczenia. Uwzględniając fakt, że w wielu przypadkach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przybędą rodziny obywateli Ukrainy w niepełnym składzie, w szczególności kobiety z dziećmi, a mężowie pozostaną w Ukrainie, a z uwagi na działania wojenne, kontakt z nimi będzie niemożliwy lub utrudniony (i tym samym niemożliwe będzie ustalenie ich sytuacji dochodowej, co uniemożliwiłoby skuteczne rozpatrzenie wniosku o świadczenia zależne od dochodu), proponuje się wprowadzenie regulacji, że w takim przypadku, członkowie rodziny, którzy pozostali na terytorium Ukrainy nie będą wliczali się do składu rodziny, a tym samym ich dochód nie będzie składał się na dochód, na podstawie którego będzie ustalane prawo do zależnych od dochodu świadczeń (dotyczy to przede wszystkim zasiłku rodzinnego).

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 projektowanej ustawy, prawo do świadczeń ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek nie wcześniej niż od miesiąca, w którym obywatel ten został wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3 projektowanej ustawy, a w przypadku świadczeń przysługujących na dziecko – również dziecko zostało wpisane do tego rejestru.

Projektowana ustawa zakłada, że sąd może powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka wobec dziecka będącego obywatelem Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, który nie spełnia warunków dotyczących rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka w zakresie niezbędnych szkoleń.

Powyższa propozycja ma na celu zapewnienie pieczy zastępczej będącym obywatelami Ukrainy dzieciom pozbawionym opieki i wychowania rodziców. Piecza zastępcza będzie ustanawiana w sytuacji, gdy nie będzie możliwości ustanowienia opiekuna tymczasowego.

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o ile każde dziecko (bez względu na pochodzenie) ma mieć zapewniona pieczę zastępczą, o tyle przepisy te nie są dostosowane ani do ogromnej liczby dzieci, które w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie mogą wymagać opieki, ani do konieczności zapewnienia im tej opieki przez obywateli Ukrainy (którzy z oczywistych względów powinni takim dzieciom zapewniać pieczę zastępczą). W związku z powyższym proponuje się złagodzenie dla obywateli Ukrainy warunków do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej nad dzieckiem będącym obywatelem Ukrainy oraz złagodzenie warunków związanych z zapewnieniem tym dzieciom instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na podstawie proponowanych przepisów sąd będzie miał możliwość ustanowienia rodzicem zastępczym obywatela Ukrainy, którego pobyt uznaje się za legalny, bez potrzeby ukończenia niezbędnych szkoleń.

Proponowane przepisy umożliwiają również, w przypadku umieszczenia w pieczy małoletniego obywatela Ukrainy, niestosowanie określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej standardów (warunki lokalowe, liczba dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych). Odstąpienie od standardów będzie możliwe po uzyskaniu zgody wojewody, który zgodnie z ustawą sprawuje kontrolę nad realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przepisy umożliwiają również zatrudnianie obywateli Ukrainy w placówkach pomimo braku spełniania warunków do zatrudnienia (wykształcenie, znajomość języka).

Projekt przewiduje, że w celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 będącymi obywatelami Ukrainy przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, będą mogły zostać

złagodzone warunki dotyczące funkcjonowania żłobków, klubów dziecięcych oraz dotyczące dziennych opiekunów, którzy będą zapewniać opiekę wskazanym dzieciom.

Proponowane przepisy pozwolą na umieszczenie w żłobku większej niż wynikająca z obecnych przepisów, liczby dzieci przez umożliwienie sprawowania opieki przez opiekuna nad większą liczbą dzieci czy zmniejszenie powierzchni przypadającej na jedno dziecko. Możliwe będzie również tworzenie nowych żłobków ze złagodzonymi, w stosunku do dzisiejszych przepisów, standardami.

W sytuacji niepublicznego żłobka odstępianie od standardów możliwe będzie po uzyskaniu zgody wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Zaproponowano ponadto regulacje umożliwiające obywatelom Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, na podstawie projektowanej ustawy udzielenie wsparcia w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, w wysokości 300 zł na osobę.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego będzie składany na piśmie w gminie właściwej ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy. Przyznanie świadczenia nie wymaga wydania decyzji.

Podstawowym aktem prawnym regulującym funkcjonowanie systemu pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o pomocy społecznej”. Osoba lub rodzina może zgłosić się o przyznanie pomocy do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania (ośrodki znajdują się w każdej gminie). Postępowanie w sprawie przyznania tych świadczeń jest wszczynane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej pełnomocnika. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają uprzednio przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. W proponowanych regulacjach zrezygnowano z przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Obywatel Ukrainy, ubiegający się o świadczenia z pomocy społecznej będzie składał oświadczenie o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej. Pomocy społecznej udziela się z jednego z powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej np. ubóstwa, bezdomności,

bezrobocia, niepełnosprawności, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej. Przyznanie prawa do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej uzależnione jest od kryteriów dochodowych, które wynoszą dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł, a dla osoby w rodzinie – 600 zł. Poniżej przedstawiono najważniejsze rodzaje świadczeń, o które będą mogli ubiegać się obywatele Ukrainy w ramach pomocy społecznej.

Projekt ustawy wprowadza możliwość udzielania pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych lub posiłków w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym tym obywatelom Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostanie uznany za legalny.

W projektowanym przepisie wskazano, że pomoc żywnościowa w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym jest przyznawana, pod warunkiem spełniania przez cudzoziemca kryteriów kwalifikowania do pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 na podstawie odrębnych przepisów.

W projekcie ustawy zaproponowano regulację, zgodnie z którą obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, może być zapewniona bezpłatna pomoc psychologiczna. Pomoc będzie zapewniona przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy. Zapewnienie pomocy psychologicznej będzie należało do zadań własnych gminy i może być dofinansowane z budżetu państwa.

Projekt ustawy przewiduje także możliwość przeznaczania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o których mowa w art. 47 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.) na działania kierowane do niepełnosprawnych obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, na podstawie programów zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Środki te mogą być kierowane są do obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, według zasad określonych w programach zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Projekt ustawy określa, że w celu realizacji zadań dotyczących wsparcia obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością mogą być dokonywane zmiany w planie finansowym Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, mimo niespełniania wymogów określonych w art. 29 ust. 9–12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r.

poz. 305, z późn. zm.) oraz innych przepisach regulujących zmianę planów finansowych tej jednostki. Zmiany te mogą być dokonywane za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W projekcie przewiduje się również możliwość przeznaczania środków Funduszu Solidarnościowego, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787), na działania kierowane do niepełnosprawnych obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na mocy niniejszej ustawy – na podstawie rządowych i resortowych programów finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego. Środki te będą kierowane do obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, według zasad określonych w programach finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Projekt ustawy reguluje także kwestię dostępu obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny, do opieki medycznej obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej. Opisane wyżej świadczenia opieki zdrowotnej będą udzielane przez świadczeniodawców na podstawie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz przez apteki na podstawie umów na realizację recept, zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia. Koszty świadczeń opieki zdrowotnej będą rozliczane ze świadczeniodawcami oraz aptekami przez Narodowy Fundusz Zdrowia, a finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Projekt ustawy reguluje również kwestię dalszej legalizacji pobytu obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi tam prowadzonymi. W projekcie ustawy określono, iż obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub był uznawany za legalny, będzie udzielane zezwolenie na pobyt czasowy. Opisane wyżej zezwolenie udzielane będzie na jego wniosek jednorazowo na okres 3 lat, licząc od dnia wydania decyzji. Obywatel Ukrainy będzie obowiązany do złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy nie wcześniej niż przed upływem 9 miesięcy od dnia legalnego wjazdu do Polski, a nie później niż w okresie 18 miesięcy od tej daty. Wniosek złożony przed upływem 9 miesięcy od dnia wjazdu będzie pozostawiony bez rozpoznania. Zgodnie z projektowanymi regulacjami prawnymi zezwolenia na pobyt czasowy będzie udzielał wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy w dniu złożenia

wniosku. W przypadku późniejszych zmian miejsca pobytu obywatela Ukrainy, właściwym do rozpatrzenia ww. wniosku będzie wojewoda, do którego wniosek został pierwotnie złożony. W zakresie nieuregulowanym projektem ustawy do zezwolenia na pobyt czasowy zastosowanie będą miały przepisy ustawy o cudzoziemcach.

Nowotworzone przepisy zakładają, iż decyzja w sprawie odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy będzie wydawana w sytuacjach, gdy:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa, lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 2) obowiązuje wpis danych obywatela Ukrainy do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) obywatel Ukrainy złożył wniosek o udzielenie tego zezwolenia z uchybieniem terminu do złożenia tego wniosku.

Nowotworzone przepisy stanowią, iż podstawą udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy oraz odmowy udzielenia ww. zezwolenia, będą tylko przesłanki uregulowane w projekcie ustawy.

Projekt ustawy zakłada, iż zezwolenie na pobyt czasowy będzie cofane w sytuacji, kiedy wymagać będą tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa, lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub obowiązuje wpis danych obywatela Ukrainy do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany.

Zarówno decyzja w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, jak również decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy będą ostateczne, a przepis art. 22 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach nie będzie miał zastosowania w tych sprawach.

Projekt ustawy przewiduje również dopuszczenie do polskiego rynku pracy obywateli Ukrainy przebywających na podstawie opisanego wyżej zezwolenia na pobyt czasowy. Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, będzie bowiem uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.

Projektowana ustawa przewiduje, że obywatel Ukrainy będący studentem może się ubiegać się o stypendium socjalne, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, oraz o kredyt studencki, o którym mowa w art. 98 ust. 1 tej ustawy.

Podstawa prawna dla przedłużenia legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy zawiera również szereg regulacji prawnych normujących sytuację obywateli Ukrainy, którzy przebywali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie w dniu, w którym doszło do ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy, czyli w dniu 24 lutego 2022 r.

W pierwszej kolejności projekt ustawy przewiduje przedłużenie z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r. ważności okresu pobytu na podstawie wizy krajowej i okresu ważności ww. wiz oraz zezwoleń na pobyt czasowy w sytuacji, kiedy ostatni dzień legalnego pobytu obywatela Ukrainy przypadał w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. Przedłużenie legalności pobytu nie wiąże się z umieszczeniem w dokumencie podróży obywatela Ukrainy nowej naklejki wizowej lub wydaniem nowego dokumentu pobytowego. Dodatkowo przedłużenie ważności wizy krajowej nie daje uprawnienia do przekraczania granicy.

Następnie projekt ustawy reguluje kwestię przedłużenia terminów do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez obywateli Ukrainy, w stosunku do których wydano decyzje o odmowie udzielenia lub cofnięciu zezwolenia pobytowego oraz decyzje o zobowiązaniu do powrotu. Opracowywane regulacje przewidują przedłużenie z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r. terminu do opuszczenia przez obywatela Ukrainy terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 299 ust. 6 ustawy o cudzoziemcach, w przypadku kiedy termin ten będzie wypadał w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. W okresie, na który termin zostanie przedłużony, nie będą miały zastosowania przepisy art. 99 ust. 1 pkt 9, art. 196 ust. 1 pkt 5 oraz art. 213 ust. 1 pkt 6 ustawy o cudzoziemcach, co umożliwi obywatelom Ukrainy, którzy znaleźli się w opisanej wyżej sytuacji, ponownie aplikować o udzielenie zezwolenia pobytowego w Polsce. Zgodnie z projektem ustawy na analogicznych zasadach przedłużeniu ulegnie termin dobrowolnego powrotu, określony w decyzji o zobowiązaniu do powrotu wydanej wobec obywatela Ukrainy, jeżeli wypada on w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. Opisany wyżej termin ulega przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r. W okresie, na który termin został przedłużony, nie będą również miały zastosowania przepisy art. 99 ust. 1 pkt 8, art. 196 ust. 1 pkt 4 oraz art. 213 ust. 1 pkt 5 ustawy o cudzoziemcach.

Dalej projekt ustawy reguluje kwestię przedłużania ważności dokumentów pobytowych posiadanych przez obywateli Ukrainy, których ważność upłynęła w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. Projektowane przepisy przewidują, iż w przypadku kiedy ostatni dzień okresu ważności kart pobytu, polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca oraz dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”, wydanych obywatelom Ukrainy, upływa w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.,

ulega on przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r. Przedłużenie okresu ważności dokumentów pobytowych nie będzie stanowiło podstawy do wydania lub wymiany tych dokumentów. Ponadto projekt stanowi, iż karta pobytu w okresie, na jaki uległ przedłużeniu okres jej ważności, nie uprawnia do przekraczania granicy.

Projekt ustawy reguluje ponadto sytuację obywateli, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wize Schengen wydanej przez organ polski, wize wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE.L.157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.) wydanego przez inne państwo obszaru Schengen albo innego dokumentu pobytowego wydanego przez organ tego państwa, uprawniającego do podróży po terytorium innych państw tego obszaru oraz w ramach ruchu bezwizowego. W przypadku, jeżeli ostatni dzień dopuszczalnego okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na ww. podstawach wypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a pobyt ten rozpoczął się przed tym dniem, pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Polski uważa się za legalny do dnia 31 grudnia 2022 r.

Zgodnie z projektowanymi przepisami, w przypadku gdy komendant placówki Straży Granicznej na odcinku granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainą zezwoli obywatelowi Ukrainy na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, tj. na okres pobytu nie dłuższy niż 15 dni, w okresie do upływu dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3 projektowanej ustawy, czyli okresie, w którym legalny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy obywatela Ukrainy deklarującego zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej skutkuje tym, że jego pobyt na tym terytorium jest uznawany za legalny, Komendant Główny Straży Granicznej może umieścić dane dotyczące tego obywatela Ukrainy w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w terminie 60 dni od dnia, w którym zezwolono mu na wjazd.

W przypadku, o którym mowa wyżej – z tą różnicą, że dotyczy on sytuacji, gdy w stosunku do takiego obywatela Ukrainy obowiązuje wpis danych tego cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany – obowiązywanie tego wpisu zawieszają się do dnia 31 grudnia 2022 r. Jeżeli dane cudzoziemca zostały umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, usuwa się je w dniu zawieszenia obowiązywania wpisu danych cudzoziemca do wykazu

cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, i umieszcza ponownie po dniu 31 grudnia 2022 r.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, z późn. zm.) łączny czas świadczenia pomocy przy zbiorach chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich na podstawie umów o pomocy przy zbiorach zawartych przez jednego pomocnika rolnika nie może przekroczyć 180 dni w roku kalendarzowym. Mając jednak na celu potrzebę stworzenia wyjątkowych regulacji w stosunku do obywateli Ukrainy opuszczających terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym łączny czas świadczenia pomocy, o której mowa powyżej, będzie mógł być wydłużony na okres legalnego pobytu tych osób na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Kolejne regulacje dotyczą obywatela polskiego i obywatela Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Polski legalnie bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie niniejszej ustawy, o którym mowa wyżej, którzy oświadczą, że są studentami określonego roku studiów na danym kierunku i poziomie studiów w uczelni działającej na terytorium Ukrainy i którzy nie dysponują dokumentami poświadczającymi okresy studiów, zdane egzaminy, zaliczenia lub praktyki zawodowe, wydanymi przez tę uczelnię, na mocy projektowanej ustawy mogą im zostać uznane odpowiednie okresy tych studiów w drodze weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się i będą mogli kontynuować naukę.

Weryfikację osiągniętych efektów uczenia się przeprowadzą odpowiednio uczelnie, w których wskazani studenci będą się ubiegać o przyjęcie na studia, zgodnie z ustalonymi przez siebie zasadami. W przypadku stwierdzenia różnic w programie studiów lub efektach uczenia się uczelnia będzie mogła zobowiązać studenta do złożenia określonych egzaminów lub odbycia praktyk zawodowych. Projektowane rozwiązanie podyktowane jest faktem, iż większość studentów przybywających do Polski, z dużym prawdopodobieństwem, nie będzie dysponować niezbędną dokumentacją potwierdzającą przebieg studiów za granicą.

Z kolei wobec obywatela polskiego lub obywatela Ukrainy, którzy oświadczą, że w okresach analogicznych do wskazanych wyżej pracowali jako nauczyciele akademicy w uczelni na terytorium Ukrainy oraz posiadają wymagany tytuł zawodowy, stopień naukowy, stopień w zakresie sztuki lub tytuł profesora i odpowiednie kwalifikacje do zajmowania danego stanowiska, będą mogli być zatrudnieni jako nauczyciele akademicy bez przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Projekt przewiduje również możliwość zatrudniania pracowników naukowych bez przeprowadzenia postępowania konkursowego w jednostkach organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk, instytutach badawczych, Centrum Łukasiewicz oraz instytutach działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Projektowane przepisy przewidują, iż w roku 2022 w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem i wychowaniem dzieci i uczniów będących cudzoziemcami, którzy objęci są zakresem ustawy, rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, 1901 i 1927), zwanej dalej „ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego”, będzie mogła ulec zwiększeniu o środki pochodzące z budżetu państwa. Do podziału opisanych wyżej środków rezerwy, nie stosuje się wyłączenia zadań, o których mowa w art. 28 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy zakłada również wprowadzenie rozwiązań, które pozwolą na zapewnienie kształcenia i wychowania dzieciom lub uczniom będącym obywatelami Ukrainy objętymi zakresem projektu ustawy. W tym celu mogą być tworzone inne lokalizacje prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych podporządkowane organizacyjnie szkołom lub przedszkolom.

Dodatkowo projektowane przepisy mają na celu ułatwienie organizacji pracy szkoły, w której zostanie utworzony dodatkowy oddział w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieciom i uczniom z terytorium Ukrainy przybyłym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z projektowanym przepisem, w roku szkolnym 2021/2022 w szkole, w której zostanie utworzony taki oddział, dyrektor szkoły będzie mógł przydzielić nauczycielowi, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

Dodatkowo przepisy projektu ustawy mają na celu ułatwienie zatrudnienia na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082), zwanej dalej „Prawem oświatowym”, osób niebędących obywatelami polskimi, które posiadają znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. W związku z dużą liczbą dzieci i młodzieży przybywających z Ukrainy, istotnie wzrosną potrzeby kadrowe na tym stanowisku. Osoby zatrudniane na stanowisku nauczyciela są pracownikami samorządowymi. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z

2019 r. poz. 1282) pracownikiem samorządowym może być osoba, która jest obywatelem polskim, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 i 3 tej ustawy. W myśl art. 11 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego może zostać zatrudniona na stanowisku, na którym wykonywana praca nie polega na bezpośrednim lub pośrednim udziale w wykonywaniu władzy publicznej i funkcji mających na celu ochronę generalnych interesów państwa, jeżeli posiada znajomość języka polskiego potwierdzoną dokumentem określonym w przepisach o służbie cywilnej. Obecnie osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku pomocy nauczyciela musi zatem legitymować się jednym z poniższych dokumentów:

- 1) certyfikatem znajomości języka polskiego poświadczającym zdany egzamin z języka polskiego na poziomie średnim ogólnym lub zaawansowanym, wydanym przez Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego;
- 2) dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów wyższych prowadzonych w języku polskim;
- 3) świadectwem dojrzałości uzyskanym w polskim systemie oświaty;
- 4) świadectwem nabycia uprawnień do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego wydanym przez Ministra Sprawiedliwości.

Projektowany przepis ułatwi w okresie przejściowym, tj. w roku szkolnym 2021/2022, zatrudnianie na stanowisku pomocy nauczyciela obywateli Ukrainy, którzy znają język polski w stopniu umożliwiającym pomoc uczniom z Ukrainy, przez zniesienie w tym okresie wymogu legitymowania się określonym dokumentem poświadczającym znajomość języka polskiego.

Kolejne przepisy projektu ustawy umożliwiają w okresie wskazanym w niniejszej ustawie podjęcie pracy na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 Prawa oświatowego, nauczycielom korzystającym z uprawnienia do świadczenia kompensacyjnego. Przepis dodaje się w związku z przewidywanym wzrostem potrzeb kadrowych w tym zakresie. Będą mogli z niego skorzystać nauczyciele znający język, którym posługują się dzieci i młodzież przybywająca z Ukrainy. W przypadku podjęcia przez nauczyciela korzystającego ze świadczenia kompensacyjnego zatrudnienia na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 Prawa oświatowego, prawo do tego świadczenia nie ulegnie zawieszeniu, co obecnie przewiduje art. 9 ust. 2 ustawy z 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 301).

W celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieciom i uczniom z terytorium Ukrainy przybyłym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednostki samorządu terytorialnego będą mogły tworzyć inne lokalizacje prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i

opiekuńczych podporządkowane organizacyjnie szkołom prowadzonym przez te jednostki. Zapropionowane regulacje dotyczące tych lokalizacji pozwalają na niezwłoczne ich utworzenie. Nie będzie wymagane stosowanie przepisów dotyczących przekształcania szkół, uzyskanie pozytywnej opinii kuratora oświaty czy też zmiana uchwały na podstawie, której ustalono sieć szkół publicznych. Osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna prowadząca publiczną lub niepubliczną szkołę może utworzyć inną lokalizację prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych podporządkowaną organizacyjnie tej szkole po zawarciu porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego, będącej dla tej szkoły organem rejestrującym, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.

W celu zapewnienia ciągłości wykonywania przez służby zadań związanych bezpośrednio z pomocą udzielaną Ukrainie w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, niezbędne jest wprowadzenie przepisów, które pozwolą na efektywne wykorzystanie potencjału służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Proponuje się – w miarę konieczności – umożliwienie funkcjonariuszom tych formacji pełnienia służby w czasie przekraczającym ustawowo przypisany maksymalny tygodniowy wymiar czasu służby, przy jednoczesnym zapewnieniu prawa do wypoczynku, za co będzie im przysługiwać rekompensata pieniężna w wysokości określonej ustawami kompetencyjnymi.

Kwestia zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji tego rodzaju zadań powinna być priorytetem, a siły i środki służb je wykonujących powinny być adekwatne do tego rodzaju wyzwań. Jednocześnie należy wskazać, że proponowany przepis – analogicznie jak całość proponowanych w ustawie regulacji – będzie miał charakter ograniczony zarówno czasowo, jak i podmiotowo, tzn. będzie obowiązywał wyłącznie we wskazanym w ustawie okresie i odnosił się tylko do tych funkcjonariuszy, którzy zostaną oddelegowani bezpośrednio do zadań związanych z pomocą udzielaną Ukrainie w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

W projekcie przewidziano ponadto przepis, który ma umożliwić kierownikom jednostek organizacyjnych Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej oraz organizacjom działającym w tych służbach nieodpłatne przekazanie sprzętu, pojazdów i urządzeń jednostkom organizacyjnym Państwowej Służby Ukrainy do spraw Sytuacji Nadzwyczajnych, za zgodą odpowiednio Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej oraz Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Sprzęt, pojazdy i urządzenia będą mogły być również przekazywane przez Komendanta Służby Ochrony Państwa.

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo telekomunikacyjne świadczenie usług telekomunikacyjnych może rozpocząć się dopiero po uzyskaniu od abonenta określonych przepisami danych i potwierdzeniu ich przez dostawcę usług. W przypadku cudzoziemca, który nie jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo Konfederacji Szwajcarskiej jest wymagany numer paszportu lub karty pobytu, których uchodźcy często nie mają. W związku z tym, także w świetle tego, że operatorzy prowadzą akcję rozdawania uchodźcom z Ukrainy kart SIM, jest niezbędne czasowe uregulowanie tego problemu, przez umożliwienie przedstawienia innych dokumentów, np. prawa jazdy, dowodu osobistego lub jego odpowiednika.

W związku z obecną sytuacją związaną z masowym przybywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w szkołach, a w tym również w szkołach przyłączonych do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, są organizowane punkty opieki nad cudzoziemcami. Organy prowadzące te szkoły lub dyrektorzy szkół, za zgodą tych organów, występują do operatora OSE z wnioskami o świadczenie usług szerokopasmowego dostępu do Internetu o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s (tj. o parametrach wyższych niż zapewniane bezpłatnie przez operatora OSE) w celu zapewnienia dodatkowej przepustowości Internetu w sieciach szkolnych, które w związku z uruchomieniem tych punktów opieki służą także cudzoziemcom do łączenia się z Internetem.

W obecnym stanie prawnym, na podstawie art. 10 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 989) opłatę za świadczenie usług o podwyższonych parametrach, w wysokości odpowiadającej różnicy między kosztem świadczenia przez operatora OSE usługi o parametrach wnioskowanych przez szkołę a kosztem świadczenia usługi bezpłatnej (z punktu widzenia szkoły), ponoszą organy prowadzące szkołę. Mając jednak na względzie wyjątkowość sytuacji wynikającej z konieczności niesienia pomocy uchodźcom, wskazany jest, aby świadczenie usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s, w związku z uruchomieniem i funkcjonowaniem w danej szkole punktu opieki nad cudzoziemcami, były ponoszone ze środków budżetu państwa. Stąd proponuje się odpowiednie uregulowanie nieodpłatności usług OSE w szkołach, w których uruchomiono punkty opieki nad uchodźcami.

Ponadto, jednostki samorządu terytorialnego już uruchamiają lub zamierzają uruchamiać punkty opieki dla uchodźców w budynkach, które niegdyś służyły prowadzeniu działalności edukacyjnej, a w których obecnie takiej działalności już się nie prowadzi (np. szkoła została zlikwidowana). W wielu przypadkach w takich budynkach świadczone były usługi OSE, ale w

związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności edukacyjnej organ prowadzący rozwiązał z operatorem OSE umowę o świadczenie usługi OSE. W związku z uruchamianiem punktów opieki w tych lokalizacjach samorzady zwracają się do operatora OSE o wznowienie świadczenia usług OSE, co – w obliczu obecnie obowiązujących przepisów – byłoby jednak niedopuszczalne (beneficjentem nie byłaby szkoła).

Proponuje się zatem umożliwienie świadczenia usług OSE w takich sytuacjach. Uruchomienie przez operatora OSE usług OSE w punktach opieki znajdujących się w budynkach byłych szkół pozwoli na bezpłatne udostępnienie usługi dostępu do Internetu uchodźcom. Jest to w obecnej sytuacji bardzo ważna usługa pozwalająca nie tylko na zachowanie kontaktu z krajem pochodzenia, ale również na dostęp do aktualnych informacji związanych z kryzysem w Ukrainie. W kontekście kosztów ponownego uruchomienia tych usług proponuje się, aby ponosił je operator OSE.

W projekcie przewidziano również, że Minister Sprawiedliwości, w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań wynikających z projektowanej ustawy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy może użyczyć jednostce samorządu terytorialnego nieruchomości pozostającą w zarządzie trwałym zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich, jako tymczasowe miejsce zakwaterowania. Użyczenie będzie następowało w drodze porozumienia zawartego między dyrektorem zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich, a organem wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego.

Zmiany w obowiązujących przepisach prawa

Projekt ustawy przewiduje zmianę w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834), ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834), ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834) oraz ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 439).

Powyższe zmiany stanowią uzupełnienie przepisów pozwalających wojewodzie na zapewnienie cudzoziemcom pomocy i przewidują zmiany samorządowych ustaw ustrojowych

umożliwiający gminom, powiatom, województwom oraz związkom i stowarzyszeniom z ich udziałem udzielanie pomocy społecznościom lokalnym i regionalnym innych państw.

W zakresie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.¹⁾) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.²⁾) projekt ustawy umożliwia zaliczenie do kosztów uzyskania przychodów kosztu wytworzenia lub ceny nabycia rzeczy lub praw, które następnie podatnik przekaże na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom stanu wojennego w Ukrainie wymienionym podmiotom, np. jednostkom samorządu terytorialnego. Kosztem będą również koszty poniesione z tytułu nieodpłatnego świadczenia, jeżeli nieodpłatne świadczenie będzie miało na celu przeciwdziałanie skutkom stanu wojennego w Ukrainie i będzie świadczone na rzecz wskazanych w przepisach podmiotów, np. jednostek samorządu terytorialnego. Proponowane regulacje znajdą zastosowanie, jeżeli darowizna zostanie dokonana, a nieodpłatne świadczenie będzie realizowane, w terminie od 24 lutego 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. (art. 38w ustawy CIT i art. 52ze ustawy PIT).

W ramach podatkowego wsparcia proponuje się również rozwiązania wyłączające z przychodów (niezależnie od formy opodatkowania tych przychodów) wartości darowizn oraz nieodpłatnych świadczeń, otrzymanych od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. przez podatników, którzy otrzymali takie darowizny albo nieodpłatne świadczenia na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom stanu wojennego w Ukrainie (art. 38x ustawy CIT i art. 52zf ustawy PIT).

W projekcie proponuje się również zwolnienie z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych świadczeń uzyskanych przez uchodźców, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 24 lutego do 30 czerwca 2022 r. w wyniku działań wojennych w Ukrainie. Zwolnienie obejmie świadczenia uzyskane od 24 lutego do 30 czerwca 2022 r. Zwolnione z opodatkowania będą wszelkie świadczenia, niezależnie od ich rodzaju, a zatem pieniężne, rzeczowe oraz nieodpłatne świadczenia przekazane lub udostępniane uchodźcom. Proponujemy nie określać ich rodzajów, ze względu na spodziewaną ich dużą różnorodność, uzależnioną od sytuacji faktycznej, w jakiej znalazł się dany uchodźca. Pomocą humanitarna może być zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, tj. udostępnienie

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133, 2232, 2269, 2270, 2328, 2376, 2427, 2430 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1, 24, 64 i 138.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1927, 2105, 2106, 2269 i 2427.

lokalu mieszkalnego, zapewnienie żywności. Pomocą taką może być w konkretnym przypadku sfinansowanie leczenia, czy też opłacenie nauki, czy kursów pozwalających na zmianę kwalifikacji zawodowych. Z tych też względów proponuje się także nie określać limitu zwolnionego od opodatkowania świadczenia. Zatem na podstawie proponowanego przepisu uchodźcy nie będą zobligowani do zapłacenia podatku dochodowego od osób fizycznych od wartości pomocy humanitarnej, jaką otrzymali w Rzeczypospolitej Polskiej od indywidualnych osób, organizacji pozarządowych czy od administracji państwowej (art. 52zg ustawy PIT).

Dla celów obliczenia straty oraz udziału dochodów w przychodach, objętych tzw. minimalnym podatkiem CIT, tj. podatkiem, o którym mowa w art. 24ca ust. 1, nie będą uwzględniane koszty wytworzenia lub cena nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych w terminie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom stanu wojennego w Ukrainie (art. 38y ustawy CIT).

Projektowane zwolnienie od podatku od spadków i darowizn obejmuje nabycie w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. rzeczy lub praw majątkowych tytułem darowizny lub polecenia darczyńcy przez osoby fizyczne, które w tym okresie przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie. Zwolnienie to spowoduje utratę wpływów dla budżetów gmin, przy czym nie były one zaplanowane na 2022 rok. Dodatkowo należy mieć na względzie, że udzielana rzeczowa pomoc dla tych osób, zarówno przez osoby fizyczne, jak i inne podmioty, w tym fundacje i organizacje pożytku publicznego, zmniejszy obciążenia samorządów realizujących zadania związane z przyjmowaniem uchodźców.

Osoby poszkodowane w wyniku zbrojnej agresji Rosji na Ukrainę, przybywające z terytorium tego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, otrzymują znaczne wsparcie materialne od wielu podmiotów. Pomoc niesiona jest zarówno przez wolontariuszy będących osobami fizycznymi, jak i przez fundacje, stowarzyszenia, organizacje pożytku publicznego i inne organizacje społeczne, a także przez osoby prawne. Z uwagi na tę szczególną sytuację międzynarodową, konieczne jest realne wsparcie poszkodowanych i uregulowanie zasad opodatkowania otrzymanej pomocy w taki sposób, aby nie wiązała się ona z obciążeniami podatkowymi. W związku z tym proponuje się zwolnienie od podatku od spadków i darowizn nabycia tytułem darowizny lub polecenia darczyńcy własności rzeczy lub praw majątkowych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. przez osoby fizyczne, które w tym okresie przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi w Ukrainie.

Zmianie ulegnie także art. 93g w ust. 3 w pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915). Zmiana ta umożliwi zwolnienie z opłaty wnioskodawcy, o którym mowa w art. 93a pkt 2 tej ustawy.

Projekt ustawy przewiduje również zmianę w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2021 poz. 790, 1559 i 2232) oraz w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 479 i 1559). Aktualnie obowiązujące przepisy regulujące możliwość zatrudnienia lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych według tzw. uproszczonych systemów przewidują możliwość wykonywania zawodu wyłącznie w ściśle określonym podmiocie leczniczym wskazanym w decyzji i jest to albo wskazany z nazwy podmiot leczniczy, z oznaczeniem jego jednostki organizacyjnej (oddziału) i wskazaniem czynności zawodowych, które może wykonywać dany lekarz/pielęgniarka, albo wskazanie, że dany lekarz lub pielęgniarka może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym udzielającym świadczeń pacjentom chorym na COVID-19. W przypadku konieczności kierowania personelu medycznego, który uzyskał odpowiednie decyzje ministra właściwego do spraw zdrowia, do udzielania świadczeń medycznych osobom, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju, np. w pociągach sanitarnych, tzw. „hubach” humanitarnych, ewentualnych szpitalach polowych czy tymczasowych lub w podmiotach leczniczych innych niż wymienione w danej decyzji, byłoby niemożliwe i wymagałoby wszczęcia procedury administracyjnej mającej na celu zmianę decyzji i wskazanie w niej nowego podmiotu leczniczego. Projektowane rozwiązanie wprowadza zatem wyjątek od reguł dot. miejsca udzielania świadczeń, które pozwoli pilnie, automatycznie, tj. z mocy ustawy relokować personel medyczny, w szczególności pochodzący z Ukrainy do pomocy rodakom poszkodowanym wskutek konfliktu zbrojnego. Jest to szczególnie ważne, biorąc pod uwagę, że narodowość ukraińska zdecydowanie dominuje wśród personelu medycznego pracującego w Polsce na uproszczonych zasadach. Według aktualnych danych to ponad 600 lekarzy, głównie chirurgów ogólnych, anestezjologów, ortopedów, którzy bez bariery językowej gotowi są nieść pomoc chorym i rannym obywatelom Ukrainy.

Projekt przewiduje również dodanie ust. 1a w art. 74 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony. Przepis ten daje możliwość przyznania pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego, tj. formy pomocy socjalnej udzielanej obywatelom Ukrainy ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej poza ośrodkiem dla cudzoziemców, bez wcześniejszego stawienia się w ośrodku dla cudzoziemców. Projektowana regulacja zapewni Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców możliwość elastycznego i szybkiego reagowania na potencjalne

sytuacje związane m.in. z masowym napływem cudzoziemców z Ukrainy, na skutek działań wojennych w tym kraju.

W projekcie ustawy przewidziano zmianę w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej pozwalającą na realizację uprawnień do dostępu do opieki medycznej przez obywateli Ukrainy objętych zakresem projektowanej regulacji.

Projekt przewiduje zmiany w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 261) polegające na dodaniu przepisów umożliwiających wydawanie w sytuacji kryzysowej przez Prezesa Rady Ministrów, z własnej inicjatywy albo na wniosek Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub ministra kierującego działem administracji rządowej, poleceń obowiązujących organy administracji rządowej, państwowe osoby prawne, państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, organy jednostek samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne, samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, a także osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców. Polecenia mogą być wydawane przede wszystkim w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania, ochrony, wzmocnienia lub odbudowy infrastruktury krytycznej, przejęcia kontroli nad sytuacją kryzysową oraz usunięcia skutków sytuacji kryzysowej.

Polecenia te będą wydawane w drodze decyzji administracyjnej i będą podlegać natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia.

Projekt ustawy zakłada dokonanie zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych polegającej na modyfikacji brzmienia art. 112aa, który przesądzi, że kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 tej ustawy będzie pomniejszana także o planowane wydatki Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz wydatki lub koszty organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, których źródłem finansowania są środki tego Funduszu, do których nie ma zastosowania ust. 2a.

Fundusz będzie wchodził w zakres kwoty wydatków stabilizującej reguły wydatkowej, jednak nie będzie objęty nieprzekraczalnym limitem, podobnie jak jednostki już wchodzące w zakres reguły, które nie są objęte limitem z uwagi na swoją specyfikę, tj.:

- jednostki samorządu terytorialnego (z uwagi na ograniczenie możliwości zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego innymi regułami oraz samodzielność finansową samorządów),

- jednostki z art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych (z uwagi na zagwarantowaną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej autonomię),
- Narodowy Fundusz Zdrowia (z uwagi na to, że średnim i długim okresie gospodarka finansowa NFZ powinna być zrównoważona) oraz
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny (z uwagi na „ratunkowy” charakter działania Funduszu)
- Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (z uwagi na wyjątkowy charakter pomocowy i ograniczony okres działania).

Specyfika Funduszu Pomocy, polegająca na zapewnieniu środków finansowych niezbędnych na finansowanie i wsparcie realizacji zadań związanych z pomocą państwu dotkniętemu kryzysem, wpisuje się w typ jednostek nieobjętych nieprzekraczalnym limitem wydatkowym. Charakter działania Funduszu Pomocy będzie, podobnie jak Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, doraźny, „ratunkowy”. Ponadto zakres jego działalności ogranicza się do okresu trwania konfliktu oraz likwidacji jego konsekwencji. Po ich zakończeniu działalność Funduszu powinna być wygaszana, a zakres jednostek nieobjętych nieprzekraczalnym limitem powróci do poprzedniego stanu sprzed kryzysu na Ukrainie.

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510) są konsekwencją wprowadzenia rozwiązania polegającego na nadawaniu obywatelom Ukrainy objętych przepisami ustawy numeru PESEL. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków medycznych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 463) w art. 45a w pkt 4 lit. b tiret piąte dokonuje się zmiany przewidującej, iż rodzaj numeru służącego do identyfikacji pacjenta albo jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego, przyjmujący wartość w przypadku osoby spoza Unii Europejskiej objętej ubezpieczeniem zdrowotnym w Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadającej numeru PESEL, albo osoby innej niż ubezpieczony, posiadającej uprawnienia do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej. Analogicznej zmiany dokonano w art. 45a pkt 4 lit. c tiret piąte ww. ustawy.

Projekt ustawy zakłada również zmianę przepisów ustawy o cudzoziemcach w dziale X Rejestry, ewidencja i wykaz cudzoziemców w rozdziale 3 Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, polegającą na dodaniu w art. 449 ust. 2 nowego pkt 19 dodającego do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców

nowy rejestr, w którym przechowywane będą dane obywateli Ukrainy. Ponadto zaproponowano zmianę ust. 1 i 2 w art. 450 ustawy o cudzoziemcach, która wynika z dodania w art. 449 ust. 2 nowego pkt 19.

Projekt przewiduje także zmianę w art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2021 r. poz. 823 oraz z 2022 r. poz. 350), zwanej dalej „Prawem konsularnym”. Zaproponowana zmiana ma na celu rozszerzenie katalogu pracowników, których konsul może upoważnić do wykonywania funkcji konsularnych. Zgodnie z art. 16 ust. 1 Prawa konsularnego konsul wykonuje funkcje konsularne osobiście. Na podstawie art. 16 ust. 2 tej ustawy konsul może na piśmie upoważnić podległych mu urzędników konsularnych do wykonywania funkcji konsularnych w jego imieniu. Natomiast w świetle ust. 3 tego przepisu w obecnym brzmieniu w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych, konsul może na piśmie upoważnić na czas określony członków personelu dyplomatyczno-konsularnego albo personelu pomocniczego w rozumieniu ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 464 i 1003), zwanej dalej „ustawą o służbie zagranicznej”, do wykonywania określonych czynności. Zgodnie z postulowaną zmianą konsul mógłby dodatkowo upoważnić do wykonywania określonych czynności dwie grupy pracowników, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o służbie zagranicznej, które nie wchodzi w skład służby zagranicznej, tj. osoby zatrudnione w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o pracę zawartej zgodnie z prawem państwa przyjmującego oraz osoby zatrudnione w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie powołania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162), w tym osoby zatrudnione na czas wykonywania funkcji w placówce przez członka rodziny.

Celem wprowadzenia tego przepisu, w obliczu systematycznie rosnącej liczby wykonywanych czynności konsularnych, jest umożliwienie konsulowi delegowania pewnych czynności, w szczególności o charakterze materialno-technicznym, na pracowników, którzy posiadają duże doświadczenie i mogą wspierać konsula w ich wykonywaniu. Powyższe ma szczególne znaczenie wobec rozwoju sytuacji w Ukrainie i ograniczenia możliwości wykonywania przez konsulów funkcji konsularnych. Jednocześnie określony w obowiązującym przepisie wymóg uzyskania zgody Ministra Spraw Zagranicznych na udzielenie przez konsula takiej delegacji zapewniać będzie właściwy nadzór nad powierzonymi pracownikom czynnościami, podobnie jak czasowe ograniczenie delegacji, które umożliwia

regularną weryfikację sposobu załatwiania danego rodzaju spraw przez upoważnionych pracowników.

Nowelizacja ust. 1 w art. 13 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych ma na celu umożliwienie określenia - przez ministra właściwego do spraw informatyzacji lub organ odpowiedzialny za bezpieczeństwo i porządek publiczny wraz z nałożeniem obowiązku zapewnienia telekomunikacji, o którym mowa w tym przepisie - okresu dłuższego niż 30 dni, w czasie którego mogą funkcjonować tymczasowe instalacje radiokomunikacyjne niezbędne do zapewnienia dodatkowej łączności na obszarze szczególnych wydarzeń masowych. Ponadto, doprecyzowuje się, że w ramach tego trybu lokalizowana może być także infrastruktura przewodowa oraz inne urządzenia niezbędne do obsługi tych stacji bazowych. Ponadto, nowelizacja ust. 3 w art. 13 ma na celu wprowadzenie szczególnego, przyspieszonego trybu lokalizowania infrastruktury przewodowej i innych urządzeń zasilających tymczasowe stacje bazowe, zaś nowelizacja ust. 5 na celu doprecyzowanie, że szczególnymi regułami ustanawiania służebności przesyłu w celu wykonania tymczasowych stacji bazowych są też objęte infrastruktura przewodowa i urządzenia zasilające.

Potrzeba zmian przepisów w tym zakresie wynika z obecnej sytuacji na wschodniej granicy Rzeczypospolitej Polskiej, polegającej na masowym wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących obywatelami Ukrainy oraz cudzoziemców nie posiadających obywatelstwa tego państwa, zamieszkałych na stałe na jego terytorium, którzy opuścili terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ze względu na to, że obszary przygraniczne wymagają zapewnienia dodatkowej przepustowości usług mobilnych, a także ze względu na bliżej nieokreślony okres zwiększonego przepływu osób na lądowych przejściach granicznych z Ukrainą, który może przekroczyć 30 dni, konieczne jest umożliwienie funkcjonowania w tym obszarze tymczasowych instalacji radiokomunikacyjnych (zapewniających tę dodatkową przepustowość usług mobilnych) także w okresie przekraczającym 30 dni od dnia uruchomienia tych instalacji.

Celem zmiany ust. 4 w art. 13 tzw. ustawy antyterrorystycznej jest umożliwienie natychmiastowej eksploatacji tymczasowych instalacji radiokomunikacyjnych uruchamianych w trybie art. 13 ust. 1 tej ustawy. W związku z tym zgłoszenie instalacji właściwemu organowi ochrony środowiska na podstawie art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, w tym wraz z wynikami pomiarów, o których mowa w art. 122a ust. 1 tej ustawy, potwierdzającymi utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku

poniżej poziomów dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 17 grudnia 2019 r. możliwe będzie w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia eksploatacji instalacji. Z uwagi na tymczasowy charakter instalacji jednocześnie rezygnuje się z możliwości dokonania przez właściwy organ ochrony środowiska sprzeciwu, o którym mowa w art. 152 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Jednocześnie w celu ochrony tej infrastruktury (pełniącej w warunkach stosowania art. 13 ust. 1 rolę infrastruktury krytycznej) poprzez nieupublicznianie informacji o niej, wyłączono obowiązek, o którym mowa w art. 152b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, dotyczący udostępnienia informacji o instalacjach wytwarzających pole elektromagnetyczne, objętych obowiązkiem zgłoszenia, na stronach internetowych właściwych organów ochrony środowiska.

W sytuacji zwiększonego zagrożenia bezpieczeństwa kraju konieczne jest też ograniczenie zakresu publicznej dostępności danych o infrastrukturze technicznej, w szczególności elektroenergetycznej, radiotelekomunikacyjnej, gazowej oraz potencjalnie także innych infrastrukturach, szczególnie na obszarach strategicznych i zagrożonych. Dane te aktualnie są dostępne zasadniczo dla każdego. Proponuje się w związku z tym, aby Prezes Rady Ministrów uzyskał uprawnienie do ograniczenia, w drodze zarządzenia, publicznego dostępu do wykazów, rejestrów, baz danych i systemów teleinformatycznych zawierających dane lokalizacyjne infrastruktury technicznej. Zasady ustanawiania takich ograniczeń dostępu do publicznych baz danych, oraz okoliczności, w jakich mogą być ustanawiane, reguluje projektowany art. 13a ustawy antyterrorystycznej

Zmianie ulegnie także art. 25 w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1582), co pozwoli na zapewnienie bezpieczeństwa przybywającym do Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom Ukrainy, a także ich rodzinom oraz uniknięcie przez instytucje akademickie i naukowe działające w tych krajach ewentualnych problemów wynikających z podjęcia współpracy z polskimi instytucjami.

Proponowane przepisy będą spełniały funkcję ochronną w stosunku do stypendystów NAWA. Jednocześnie uelastycznienie przepisów ustawy mogłoby być zastosowane w przypadku realizowanych przez NAWA programów i innych działań kierowanych do podmiotów, którym zostały przyznane środki finansowe. Obecnie stosowane rozwiązanie nie pozwala na zapewnienie odpowiedniej ochrony tym podmiotom.

Wyłączenie danych stypendystów będzie oznaczało także zapewnienie im odpowiedniej ochrony także z punktu widzenia mających wejść w życie z dniem 1 lipca 2022 r. przepisów art. 34a ustawy o finansach publicznych. Wejście w życie proponowanego przepisu oznaczać będzie, że w przypadku zastosowania przepisów art. 5 ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w rejestrze zamieszczana będzie informacja, o której mowa w art. 8 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Z kolei zmiana w art. 327 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232) rozszerza katalog uprawnionych osób o obywateli Ukrainy lub obywateli polskich, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 3, w celu umożliwienia uczelniom przeprowadzenia postępowań w sprawie potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie w odniesieniu do osób, które nie posiadają dyplomów ukończenia studiów uzyskanych za granicą.

Należy wskazać, że postępowanie to ma szczególny charakter i mogło być zainicjowane jedynie dotychczas przez cudzoziemca, który uzyskał status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy o cudzoziemcach, którzy nie dysponowali dyplomem ukończenia studiów. W związku z tym wydaje się za zasadne rozszerzenie katalogu uprawnionych osób, również o osoby które opuściły terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wnioskodawca ubiegający się o potwierdzenie ukończenia studiów na określonym poziomie powinien w uzasadnieniu wniosku przedstawić okoliczności uprawniające do uzyskania wyższego wykształcenia oraz przyczyny utraty dokumentu poświadczającego to wykształcenie. Dokumentami są wszelkie dokumenty poświadczające ukończenie studiów, zaliczone zajęcia i uzyskane oceny, złożone egzaminy, uzyskane kwalifikacje lub uprawnienia zawodowe, a także odbyte przez wnioskodawcę praktyki zawodowe lub podejmowane zatrudnienie, które uprawniają do ukończenia studiów na określonym poziomie.

Proponowana zmiana w ustawie z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1978) ma na celu wskazanie, że przepisy dotyczące niektórych usług przewidzianych w tej ustawie wejdą w życie w dniu określonym w komunikacie ministra do spraw informatyzacji.

Projekt przewiduje również zmianę terminu wejścia w życie ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. poz. 350) i uruchomienie Rejestru Dokumentów Paszportowych z dniem określonym w komunikacie wydawanym przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ogłaszanym w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Aktualna sytuacja międzynarodowa, związana z trwającym konfliktem zbrojnym w Ukrainie, uniemożliwia zakończenie przygotowywania, zwłaszcza w polskich przedstawicielstwach znajdujących się na obszarze objętym konfliktem, infrastruktury informatycznej, niezbędnej do obsługi spraw paszportowych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych. Ponadto wzmożone przepływy osób z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi w tym kraju, uniemożliwiają przeprowadzenie procesu szkolenia osób zajmujących się wydawaniem dokumentów paszportowych w sposób gwarantujący zapoznanie się z wszystkimi funkcjonalnościami Rejestru Dokumentów Paszportowych.

Przepisy przejściowe i końcowe

W przepisach przejściowych przewidziano rozwiązania, które mają na celu wprowadzenie szczególnych zasad organizacji i funkcjonowania uczelni w związku z koniecznością umożliwienia kontynuowania studiów w polskich uczelniach przez osoby, które w wyniku działań wojennych na terytorium Ukrainy były zmuszone opuścić ten kraj lub nie mogły kontynuować studiów. Projektowany przepis przewiduje możliwość dokonania przez uczelnie zmian w podjętych uchwałach rekrutacyjnych na studia rozpoczynające się w drugim semestrze roku akademickiego 2021/2022 oraz w roku akademickim 2022/2023 oraz wyłączenie stosowania przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.), do zmian regulaminu studiów, wprowadzanych do dnia 30 września 2022 r., w zakresie niezbędnym dla przyjęcia na studia, w drodze przeniesienia z uczelni ukraińskich, osób, które w dniu 24 lutego 2022 r. posiadały status studenta uczelni działającej na terytorium Ukrainy. Dotyczy to wyłączenia stosowania przepisów, na podstawie których regulamin studiów jest uchwalany co najmniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego, jego przyjęcie wymaga uzgodnienia z samorządem studenckim w określonym trybie, oraz że wchodzi w życie z początkiem roku akademickiego. Ponadto rektor będzie mógł zmienić organizację roku akademickiego 2021/2022 określoną w aktach wewnętrznych uczelni. W roku akademickim 2021/2022 możliwe będzie także

prorowadzenie w uczelni zajęć łącznie dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Rozwiązania te zapewnią możliwość płynnego dostosowania regulacji wewnątrzuczelnianych do sytuacji związanej ze skutkami konfliktu zbrojnego w Ukrainie, w szczególności pozwolą na dokonanie zmian ułatwiających przyjęcia studentów z uczelni ukraińskich do uczelni polskich oraz na dostosowanie sposobu organizacji zajęć do sytuacji z tym związanej.

W projekcie ustawy przyjęto, iż Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Granicznej, włączy dane przetwarzane w rejestrze, o którym mowa w projektowanym art. 3 ust. 3, do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o którym mowa w art. 449 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, w terminie do dnia 1 stycznia 2023 r. Do czasu włączenia tych danych do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców Komendant Główny Straży Granicznej będzie je udostępniać, w drodze teletransmisji danych, w szczególności: Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, ministrowi właściwemu do spraw pracy, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców, organom Policji, Komendantowi Służby Ochrony Państwa, organom Krajowej Administracji Skarbowej, wojewodom, powiatom, gminom, Narodowemu Funduszowi Zdrowia, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Państwowej Inspekcji Pracy i Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, – w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań. Dodatkowo dane będą mogły być udostępniane organowi właściwemu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w celu realizacji zadania, o którym mowa w art. 22c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Przewiduje się ponadto, że do czasu włączenia danych do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców Komendant Główny Straży Granicznej będzie udostępniał je sądom i prokuraturom na pisemny wniosek bezzwłocznie.

Projekt ustawy zakłada, iż pomoc udzielana obywatelom Ukrainy przez wojewodę może być zapewniana w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.

Proponowane przepisy przewidują także, iż uregulowania projektu ustawy dotyczące uprawnień do opieki medycznej obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej będą miały zastosowanie do rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych cudzoziemcom, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie uważany za legalny, udzielonych od dnia 24 lutego 2022 r.

Projekt przewiduje również przepis, zgodnie z którym w sprawach dotyczących uznania lub odmowy uznania danej osoby za bezrobotną wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy stosuje się przepis dotyczący dostępu cudzoziemców do rynku pracy.

Proponuje się również regulację mającą na celu wyłączenie stosowania postanowień art. 50 ustawy o finansach publicznych w zakresie określenia w niniejszej ustawie maksymalnego limitu wydatków na poszczególne lata oraz określenia mechanizmu korygującego dla wydatków wynikających z postanowień niniejszej ustawy. Obowiązująca ustawa o finansach publicznych wyłącza obowiązek określania skutków finansowych m.in. dla wypłat i obsługi świadczeń rodzinnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, świadczenia wychowawczego, dodatku wychowawczego, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz finansowania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy. Z uwagi na to, że zakres ustawy obejmuje również pomoc społeczną, a określenie skutków finansowych jest bardzo trudne w obecnej sytuacji, proponuje się wyłączenie stosowania przepisów do wydatków wynikających z projektowanej ustawy.

Projekt przewiduje, iż do wydatków z niej wynikających nie stosuje się art. 50 ust. 1a–1c, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2013 r. o finansach publicznych. Ponadto przewidziano, iż w roku 2022 w celu realizacji zadań wynikających z ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, może dokonać przeniesień wydatków zaplanowanych w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych pomiędzy działami klasyfikacji wydatków budżetu państwa.

Ustawa wejdzie w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 24 lutego 2022 r., tj. od dnia, w którym został zaobserwowany przez władze polskie masowy napływ cudzoziemców bezpośrednio z terytorium Ukrainy. Wyjątkiem będą przepisy dotyczące zmian w Prawie konsularnym które wejdą w życie – co do zasady – w dniu następującym po dniu ogłoszenia, oraz w ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych, które wejdą w życie z dniem 27 marca 2022 r. Mając na uwadze art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1461), należy wskazać, że zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją na przeszkodzie nadaniu projektowanej ustawie wstecznej mocy obowiązującej. Celem ustawy jest bowiem uregulowanie niektórych spraw w związku z masowym wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących obywatelami Ukrainy oraz cudzoziemców nie posiadających obywatelstwa tego państwa, zamieszkałych na stałe na jego terytorium,

którzy opuścili terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. A zatem ma na celu przyznanie uprawnień osobom, które ze względu na działania wojenne podjęte ze strony Federacji Rosyjskiej zostały zmuszone opuścić kraj, który zamieszkiwały, i poszukiwać pomocy w państwach sąsiadujących z Ukrainą.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce *Rządowy Proces Legislacyjny* zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – wiodące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej – współpracujące Ministerstwo Zdrowia – współpracujące Ministerstwo Spraw Zagranicznych – współpracujące Ministerstwo Edukacji i Nauki – współpracujące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Maciej Wąsik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Katarzyna Kruk – Zastępca Dyrektora Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji tel. +48 22 60 141 20 Sekretariat.DSMiM@mswia.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia: 6 marca 2022 r.</p> <p>Źródło: inicjatywa własna</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD356</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zwany dalej „projektem ustawy”, ma na celu stworzenie szczególnej regulacji prawnej zapewniającej doraźną podstawę prawną do legalnego pobytu cudzoziemcom, posiadającym obywatelstwo Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju pochodzenia i wjechali, posiadając stosowne uprawnienie wjazdowe, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W dniu 24 lutego 2022 r. doszło do ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. W wyniku tych zdarzeń w kierunku terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zaczęły kierować się tysiące obywateli Ukrainy poszukujących schronienia. Z uwagi na powyższe konieczne stało się opracowanie rozwiązań prawnych skierowanych do obywateli Ukrainy. Niniejszy projekt ustawy stanowi próbę odpowiedzi ustawodawcy na problemy, jakie w wyniku tej sytuacji powstały w sferze zapewnienia legalności pobytu osób przybywających z terytorium Ukrainy. Projektowana ustawa ma być ustawą szczególną, istniejącą obok obowiązujących aktów prawnych w obszarze migracji i azylu, w szczególności ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o cudzoziemcach”, oraz ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1108 i 1918), zwanej dalej „ustawą o udzielaniu cudzoziemcom ochrony”.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Projektowana ustawa określa również:

- 1) szczególne zasady powierzenia pracy obywatelom Ukrainy, przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) szczególne zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez obywateli Ukrainy, przebywających legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) pomoc udzielaną przez wojewodów, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty obywatelom Ukrainy;
- 4) utworzenie Funduszu Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy;
- 5) niektóre uprawnienia obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny;
- 6) szczególne zasady przedłużania okresów legalnego pobytu obywateli Ukrainy oraz wydanych im przez organy polskie dokumentów dotyczących uprawnień w zakresie wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) niektóre uprawnienia obywateli polskich i obywateli Ukrainy będących studentami, nauczycielami akademickimi lub pracownikami naukowymi wjeżdżającymi z terytorium Ukrainy;
- 8) szczególne regulacje dotyczące kształcenia, wychowania i opieki dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, w tym wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych w tym zakresie;
- 9) szczególne zasady organizacji i funkcjonowania uczelni w związku z zapewnianiem miejsc na studiach dla obywateli Ukrainy.

Projekt przewiduje także zmiany między innymi w przepisach ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn.

zm.), ustawy o cudzoziemcach, ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2021 r. poz. 823 oraz z 2022 r. poz. 350), ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1582), ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projekt ustawy ma charakter incydentalny. Celem ustawy jest bowiem uregulowanie niektórych spraw w związku z masowym wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących obywatelami Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
obywatele Ukrainy	Trudna do oszacowania	-	Legalizowanie pobytu w Polsce. Uprawnienie do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, świadczeń opieki zdrowotnej, świadczeń socjalnych związanych z procesem kształcenia na studiach.
Straż Graniczna	- 1 Komendant Główny Straży Granicznej - 9 Komendantów oddziałów Straży Granicznej - 97 Komendantów placówek Straży Granicznej	Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej	Rejestracja obywateli Ukrainy podczas kontroli granicznej. Prowadzenie rejestru obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium RP bezpośrednio z terytorium Ukrainy.
województwie	16 wojewodów	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa	Udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy obywatelom Ukrainy.
Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców	1	Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach	Rozszerzenie krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców prowadzonego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w systemie teleinformatycznym o rejestr obywateli Ukrainy przebywających legalnie na terytorium RP.
minister właściwy do spraw wewnętrznych	1	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji	Realizacja zadań z zakresu właściwości ministra określonych w ustawie.
minister właściwy do spraw zdrowia	1	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia	Finansowanie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej.
Narodowy Fundusz Zdrowia	1	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	Rozliczanie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej.

Konsulowie	129	Dane własne MSZ	Wykonywanie funkcji konsularnych oraz informacyjnych.
ZUS	1	Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	Obsługa świadczeń wychowawczych, dobry start i rodzinny kapitału opiekuńczego.
Jednostki samorządu terytorialnego	2477		Wyplata świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z pomocy społecznej.
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1		Finansowanie wsparcia w ramach programów PFRON.
Powiatowe Urzędy Pracy	340		Przyjmowanie powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy.
Uczelnie	426	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	Weryfikacja dokumentów potwierdzających ukończenie studiów na określonym poziomie, zaniechanie pobierania opłat; weryfikacja dokumentów związanych z przyznaniem uprawnieniem do stypendium socjalnego, umożliwienie kontynuacji studiów.
Pracodawcy	trudna do oszacowania		Możliwość zatrudnienia.
Pracownicy – cudzoziemcy będący obywatelami Ukrainy	trudna do oszacowania		Możliwość zatrudnienia.
Podmioty powierzające cudzoziemcom wykonywanie pracy	Trudno jest oszacować liczbę podmiotów powierzających cudzoziemcom wykonywanie pracy		Szczególne zasady powierzenia pracy obywatelom Ukrainy przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
Sądy powszechne	Sądy apelacyjne – 11, sądy okręgowe – 46, sądy powszechne – 318		Konieczność rozpatrywania wniosków o ustanowienie opiekuna dla małoletniego bez opieki, przekazywanie informacji o ustanowieniu opiekuna dla małoletniego do właściwej gminy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt podlegał rozpatrzeniu w trybie odrębnym zgodnie z § 98 w zw. z § 99 pkt 3 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), tj. rozpatrzeniu tego projektu przez Stały Komitet Rady Ministrów i Radę Ministrów, z pominięciem uzgodnień, opiniowania, konsultacji publicznych, rozpatrzenia przez właściwy komitet, rozpatrzenia przez komisję prawniczą.

W celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na Portalu gov.pl.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]										
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Łącznie
Dochody ogółem											
budżet państwa											
JST											
pozostałe jednostki (oddzielnie)											
Wydatki ogółem											
budżet państwa											

JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	<p>Budżet państwa w ramach kwoty wydatków budżetu państwa określonej w ustawie budżetowej. Budżet Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet Funduszu Pracy oraz Funduszu Solidarnościowego.</p> <p>Ustawa będzie powodować dodatkowe skutki dla budżetu państwa w zakresie zaproponowanych rozwiązań dotyczących zadań z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczenia dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, oraz kosztów pobytu dzieci uchodźców obywateli ukraińskich w pieczy zastępczej, które zostaną sfinansowane poprzez odpowiednie przesunięcia środków, w tym rezerw.</p> <p>Utworzenie Funduszu Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy.</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Utworzenie rejestru obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny, mającego wchodzić w skład krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców prowadzonego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w systemie teleinformatycznym – koszt jednorazowy w wys. ok. 58 tys. zł zostanie sfinansowany z budżetu państwa w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.</p> <p>Ponadto stworzenie i utrzymanie rejestru skutkować będzie kosztami po stronie Komendanta Głównego Straży Granicznej.</p> <p><i>Założenia przyjęte do wyliczenia skutków finansowych.</i></p> <p>Szacunkowa wartość liczby uchodźców to od 486 tys. do 972 tys., z czego dzieci to od 95 tys. do 190 tys.</p> <p>Założono, że 38,7% mieszkańców Ukrainy mieszka w zachodniej jej części (obwody zachodnie do Kijowa), skąd przewiduje się napływ. 30,4% z nich mieszka na wsi, a 69,6% w miastach (dane Banku Światowego dla Ukrainy na 2020 r.)</p> <p>Liczbę mieszkańców Ukrainy przyjęto na poziomie 43 499 744 (http://populacja.population.city/ukraina/#1).</p> <p>Spośród ludności miejskiej, istnieje mniejsze prawdopodobieństwo wyjazdu mieszkańców najmniejszych miast do 20 tys. mieszkańców – 21,4% (udział najmniejszych miast w miastach ogółem wg BBGD GUS na 2020 r.).</p> <p>Z pozostałej ludności miejskiej zakłada się, że wyjedzie ok. 10% mieszkańców (921 tys.). Z ludności wiejskiej zakłada się, że wyjedzie 1% (51 tys.). Razem 972 tys., z czego 190 tys. dzieci (0–17 lat).</p> <p><u>Roczne skutki dla świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczenia dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.</u></p> <p>Założono średni koszt miesięczny w wysokości 1000 zł. Przy świadczeniach rodzinnych założono, że wszyscy spełniają kryteria dochodowe.</p> <p>Wariant 100% prognozy – Dla 190 tys. dzieci jest to 1000 x 12 x 190 tys. = 2 280 mln zł.</p> <p>Wariant 50% prognozy – Dla 95 tys. jest to 1000 x 12 x 95 tys. = 1 140 mln zł.</p> <p><u>Roczne skutki dla pomocy społecznej:</u></p> <p>Założono, że średnia liczba osób w gospodarstwie domowym (na podstawie danych BBGD GUS z 2020 r.) to 2,8. Przy 972 tys. uchodźców jest to 347 tys. gospodarstw.</p> <p>Przy 486 tys. uchodźców jest to 174 tys. gospodarstw.</p> <p>Wariant 100% prognozy – Roczna kwota świadczeń to 726 mln zł (rocznie 2092 zł na gospodarstwo) dla 972 tys. uchodźców (347 tys. gospodarstw)</p> <p>Wariant 50% prognozy – 364 mln zł (rocznie 2092 zł na gospodarstwo) dla 486 tys. uchodźców (174 tys. gospodarstw).</p>											

	<p><u>Jednorazowe świadczenie</u> Wariant 100% prognozy – średnio 300 zł x 972 tys. uchodźców (347 tys. gospodarstw) = 291,6, mln zł. Wariant 50% prognozy – średnio 300 zł x 486 tys. uchodźców (174 tys. gospodarstw) = 145,8 mln zł <u>Pomoc dla obywatela Ukrainy, którego członek rodziny powrócił na terytorium Ukrainy</u> Szacuje się iż liczba rodzin pozostawionych w Polsce bez głowy rodziny (mężczyzna wyjechał na Ukrainę w celu obrony kraju), które będą potrzebowały wsparcia to około 4,4 tys. osób – tj. 9,2 mln zł.</p> <p><u>Pomoc psychologiczna</u> 2477 gmin x średnio 10 000 (w zależności od potrzeb w gminie średnio przyjęto szacunkowo kwotę 10 tys.) = 24,8 mln zł. Gmina otrzyma środki na realizację tego zadania.</p> <p><u>Pobyt w pieczy zastępczej dziecka będącego obywatelem Ukrainy</u> Zdecydowana większość dzieci przybywających do Polski z terytorium Ukrainy objętych jest opieką rodzicielską lub opiekuna faktycznego, jednakże trudna do oszacowania jest liczba dzieci ewakuowanych z domów dziecka i innych form pieczy zastępczej na Ukrainie. Biorąc pod uwagę doniesienia o ewakuacji domów dziecka, należy założyć na tyle istotny liczbowo napływ dzieci, że niemożliwe będzie sfinansowania ich pobytu w ramach zabezpieczonych na ten cel środków w budżecie państwa. Przeciętny koszt pobytu dziecka w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej na podstawie danych za rok 2020 wynosił 5 457 zł miesięcznie, natomiast przeciętny koszt pobytu dziecka w pieczy rodzinnej wynosił 1180 zł miesięcznie. Zatem w zależności od liczby dzieci które zostaną objęte tą opieką wydatki będą stanowiły wielokrotność tych kwot.</p> <p><u>Przyznanie pomocy żywnościowej w ramach POPŻ</u> – przedmiotowa regulacja nie wpływa na zmianę ogólnego budżetu Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020.</p> <p>Szacowany koszt realizacji zadań na rzecz cudzoziemców z niepełnosprawnością z Ukrainy finansowanych <u>przez PFRON</u> wynosi 130 mln zł. Koszty te będą realizowane w ramach planu finansowego PFRON.</p> <p>Regulacje dotyczące przeznaczania środków Funduszu Solidarnościowego dla cudzoziemców wskazanych w ustawie nie wywołają dodatkowych skutków finansowych, ponieważ będą realizowane w ramach planu finansowego Funduszu Solidarnościowego do wysokości kwoty wskazanej w pozycji do tego planu (pod nazwą programy rządowe i resortowe).</p> <p>Roczny koszt rozwiązań wydatkowych opisanych powyżej może wynieść od 1,819 mld do 3,471 mld.</p> <p>Miesięczny koszt związany z kształceniem i wychowaniem oszacowano w trzech wariantach: – 100 tys. dzieci – 168,3 mln zł – 150 tys. dzieci – 252,4 mln zł – 200 tys. dzieci – 336,6 mln zł</p> <p>Koszty oszacowano przy założeniu, że 90% uczniów będzie korzystać z dodatkowej nauki języka polskiego, o której mowa w art. 165 ust. 7 i 9 ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915), oraz że będą głównie objęci nauką i wychowaniem w oddziałach przygotowawczych.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw		-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz	-	-	-	-	-	-	

	gospodarstw a domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	-						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-						
Niemierzalne	-	-						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanej ustawy może mieć wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Wejście w życie projektowanej ustawy może mieć wpływ na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Wejście w życie projektowanej ustawy będzie mieć wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Zakres tego wpływu jest jednak trudny do oszacowania.							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
Komentarz:								
9. Wpływ na rynek pracy								
Wejście w życie projektowanej ustawy będzie mieć wpływ na rynek pracy, aczkolwiek zakres tego wpływu jest trudny do oszacowania.								
10. Wpływ na pozostałe obszary								
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe			☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:			☐ informatyzacja ☐ zdrowie		
Omówienie wpływu		Wzrost wpływu spraw do sądów z wnioskami o ustanowienie opiekunów o ustanowienie opiekuna dla małoletniego bez opieki.						
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego								
Ustawa wejdzie w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 24 lutego 2022 r., tj. od dnia, w którym został zaobserwowany przez władze polskie masowy napływ cudzoziemców bezpośrednio z terytorium Ukrainy. Wyjątkiem będą przepisy dotyczące zmian w Prawie konsularnym oraz w ustawie o dokumentach paszportowych, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Mając na uwadze art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1461), należy wskazać, że zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją na przeszkodzie nadaniu przedmiotowej ustawie wstecznej mocy obowiązującej. Celem ustawy jest bowiem uregulowanie niektórych spraw w związku z masowym wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących obywatelami Ukrainy, którzy opuścili terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. A zatem ma na celu przyznanie uprawnień osobom, które ze względu na działania wojenne podjęte ze strony Federacji Rosyjskiej zostały zmuszone opuścić kraj, który zamieszkiwały, i poszukiwać pomocy w państwach sąsiadujących z Ukrainą.								

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Z uwagi na incydentalny charakter regulacji nie ma konieczności dokonywania analizy prawno-porównawczej w kwestii rozwiązań stosowanych w projektowanej regulacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.